JOUKKOKIRJE

TUNTURILATU

LAPINKÄVIJÄN LEHTI ● JULKAISIJA TURNTURILATU RY ● N:o 2/1990

415/ /009 000837000

Puheenjohtajan tähdenvälit

Hiihtoporukkamme tämän vuoden vaellus päättyi vapun alla Susikyröön. Tyytyväisyyttä tuntien saapastelin tontilla tarkastellen paikkoja. Vielä kerran on todettava, että hyvää työtä tunturilatulaiset tekivät edellisenä vuonna. Uusi kämppä on todella upea. Paikat olivat muutenkin kunnossa, joten lämmin kiitos niille Susikyrön kävijöille, jotka ovat oikein sisäistäneet tunturilatuhengen. Sitä minä vain mielessäni ihmettelin, että missä ovat Susikyrön vapunviettäjät! Muistan takavuosien tungoksen ja tunnelman. Nyt oli vain muutama henkilö ja osa heistäkin läksi jo ennen vappua pois. Olisiko jälleen aikainen kevääntulo pidätellyt tunturihiihtäjät etelässä. Kuitenkin suksi luisti – varsinkin pienten yöpakkasten jälkeen – ja lunta riitti metsissä ja idän- sekä pohjoisenpuoleisilla rinteillä. Jängät tosin olivat jo sulina ja pienetkin purot tulvivat yli äyräidensä. Mutta – voi sitä riemukasta kevään tunnelmaa!

☆

Tunturikerhojen edustajat ja johtokunta viettivät tiiviin työpäivän maaliskuun alussa Tampereella. Silloin vaihdettiin ajatuksia alustuksin ja vilkkaan keskustelun muodossa Tunturiladun ja kerhojen organisaatioon sekä toimintaan liittyvissä kysymyksissä. Luotiin erilaisia visioita tulevan toiminnan kehittämiseksi ja tutkailtiin tunturikerhojen odotuksia unohtamatta yksityisiä, kerhoihin kuulumattomia tunturilatulaisia. Kaiken kaikkiaan – antoisa työpäivä. Lämmin kiitos kaikille osanottajille.

☆

Tunturiladun sääntöjen mukaan me toimimme mm Lapin kulttuurin vaalimiseksi. Yleisesti miellämme sen porotaloudesta, saamen kielestä, käsityötaidosta ja kaikesta muusta Lapin perinteisestä elämänmuodosta lähtöisin olevan perinnön suosimiseksi. Tänä päivänä on paljon tästä kulttuuriperinnöstä jo hävinnyt tai muuttunut nykyaikaisemmaksi, paremmin teknistyneeseen aikaamme sopivaksi. Mutta tänä päivänä, jolloin saamelaisuus on nousussa (vrt. Kaisa Korpijaakon väitöskirja), on meidän muistettava, että Lapissa elää suurena valtaväestönä etelästä, ei puolilta Suomea aikoinaan muuttaneiden "lantalaisten" jälkeläisiä. He eivät ole saamelaisia, vaikka osa onkin omaksunut saamelaisten alkuperäisen elinkeinon – porotalouden ja ehkä jossakin määrin kalastuksenkin omakseen. Vähemmistökansallisuuden pyrkiessä kirkastamaan identiteettiään esiintyy Lapissa joskus hyvinkin kärjistyneitä ristiriitoja, joihin meidän etelästä tulevien retkeilijöiden suhtautuminen oikein on vaikeaa. Meillä ei voi olla valmiuksia tuntea tarkoin kiistojen syvimpiä pohjavirtoja. Vaikka meillä onkin omat näkemyksemme asioista, on ehkä hyvä olla tuomatta niitä kovin voimakkaasti esille Lapissa käydessämme, sillä tähänkin sopinee sanonta yhdelle kumartamisesta ja samalla toiselle pyllistämisestä.

☆

Erittäin karkeasti jaotellen on kolmas osapuoli Lapissa viranomaiset – kuntien, raja-, metsähallinnon ym virkamiehet. He ovat kaikki koulutettuja ammattimiehiä, joilla on omat tehtävänsä ja velvoitteensa. Kaikki he pyrkivät toimimaan oman kotiseutunsa/elinpiirinsä parhaaksi. Eri ryhmillä on vain näkemyseroja siitä, millä tavalla eri tapauksissa olisi toimittava. Me retkeilijät menemme omasta, useinkin urbanisoituneesta elinpiiristämme viikoksi-pariksi etsimään erämaata, koskematonta luontoa sieltä, missä paikallinen asukas viettää elämäänsä koko ajan. Tässäkin mielessä voimaskas kannanotto jonkin asian puolesta tai sitä vastaan ei ehkä ole Tunturiladulle hyvää pr:ää. Toki meillä jokaisella on oikeus mielipiteisiin ja saamme ne tuoda myöskin julki, mutta tietynlainen julistaminen ei ole varmasti kokonaisuuden kannalta edullista.

☆

Ikäsusi Kullervo Kemppinen kuuluu niiden armoitettujen lapinhullujen joukkoon, joilla on ollut tilaisuus vaeltaa Lapissa jo silloin, kun tunturit olivat kartalla vain ruskeita "peukalonpainalluksia" ja jolloin mustana juovana kiemurteleva viiva tarkoitti jokea, joka käytännössä saattoi virrata aivan päinvastaiseen suuntaan, kuin mitä kartta osoitti. Silloin oli lapinretkeilyssä erilaista vaativuutta ja seikkailun tuntua kuin nykyisin. Erämaat olivat laajoja, tiettömiä ja niissä vallitsi vielä syvä rauha.

Kullervo on tunturiretkeilijänä kokenut voimakkaana kairojen kutsun. Hän on kirjoittanut kokemuksistaan ja tuntemuksistaan laajoilta selkosilta, tunturien rinteiltä ja autiotupien hämäryydestä useita retkeilijöiden käsissä kuluneita kirjoja. Hän on opastanut ja antanut kokemuksen sanelemia neuvoja nuoremmille retkeilijäpolville.

Nyt hän on lupautunut säännöllisesti avustamaan Tunturilatu-lehteä. Näin nuoremmatkin tunturilatulaiset saavat kulkea hänen kerallaan "Lumikurussa", "Poropoluilla" tai "Haltin harteilla". Toki hän kertoo meille – edelleenkin aktiivisena Lapinkävijänä – tämän päivän eräretkeilystäkin. Mielihyvää ja jännitystäkin tuntien jäämme odottamaan Tunturilatu-lehden lukuelämyksiä.

☆

Talviretket ovat tältä vuodelta takanapäin ja riemukas kesä tunturiretkineen alkanut. Tunturilatulaisilla on kesän retkien lisäksi ohjelmassa mm: Ulko-Tammion retki, SL:n leiripäivät Porissa, omat kesäpäivämme Kumpen vieraina Lieksassa. Myös kattotalkoot Susi-talaksella on pidettävä mielessä ja liitettävä ne, mikäli mahdollista, oman kesäretken yhteyteen. Toivotankin kaikille tunturilatulaisillle aktiivista ja antoisaa tunturielämysten sävyttämää kesää.

Yrjö Suuniittu

Kämppien ylläpitokuluista ja puukassamaksuista

Liioittelematta voinee sanoa, että missä kaksi tai kolme tunturilatulaista viime vuonna oli koolla pohtimassa yhdistyksen asioita, siellä oli esillä kysymys kämppiemme puukassamaksuista. Asialle uhrattiin kokonainen sivu syksyn Tunturilatulehdestä ja siitä käytiin vilkasta keskustelua vielä taannoisessa toukokuisessa vuosikokouksessa.

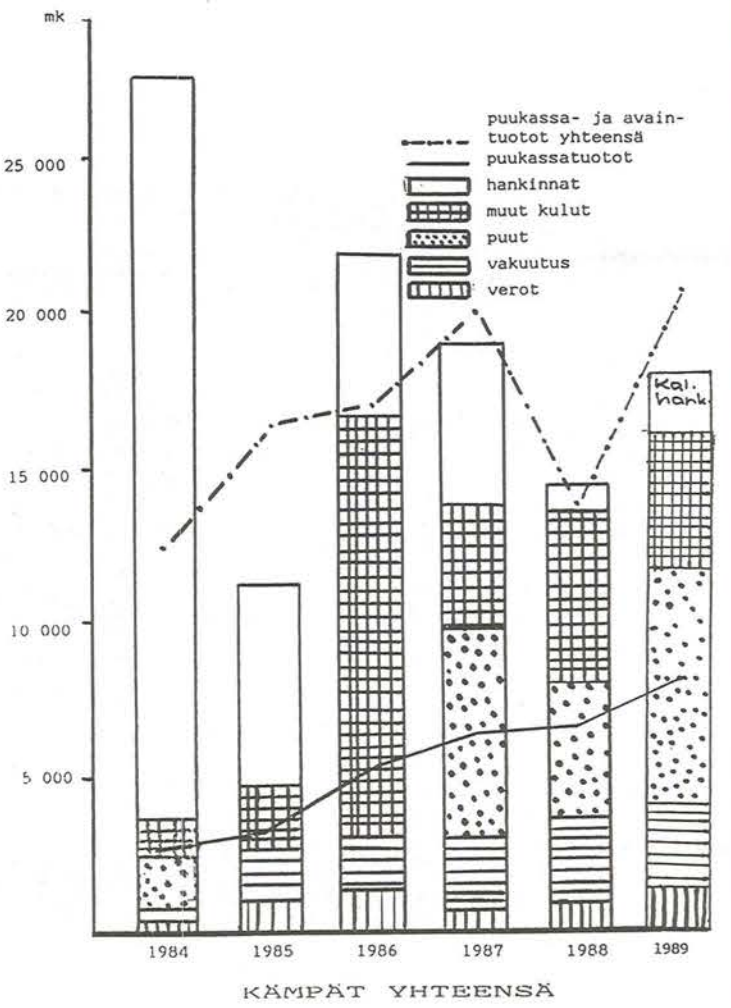
Vuoden 1989 kevätkokous velvoitti johtokunnan antamaan puukassamaksusuosituksen ja syksyn lehdessä se julkaistiin:
10 mk/henkilö/vuorokausi tai päiväkäynti.
Vielä on liian varhaista nähdä, onko se vaikuttanut maksujen karttumiseen, sillä suositus ehti olla voimassa vain muutaman hiljaisen syyskuukauden ajan. Muuten viime vuosi jatkui edeltäjiensä malliin: käyttäjien maksamat puukassatuotot eivät riittäneet kattamaan kämppien vuosikuluja. Avaintuotot riittivät kattamaan kämppien "tappiot", mutta uuden kämpän kalustamiseen jäikin sitten vain vajaat 4 000 mk mikä ei riitä. Korostettakoon jälleen kerran, että kämpät on rakennettu käytettäviksi eikä niillä ole tarkoituskaan kerätä yhdistykselle tuottoja mutta että käyntimaksujen tulisi kattaa niiden vuotuiset kustannukset. Silloin avainten tuotoilla voidaan tehdä kalustoym. hankinnat ja jäsenmaksu pitää pidemmälläkin tähtäimellä kurissa. Ohessa useasti esillä olleet kämppäkohtaiset selvitykset, joihin viime vuoden tiedot on lisätty.

Kirjattuja majoitusvuorokausia oli eri kämpillä seuraavasti: Susikyrö (ilman talkoovuorokausia) 912, Susi-Talas 316 ja Susi-Kiisa 405 eli yhteensä 1 633 yöpymistä. Kympin suositusta noudattamalla olisi siitä kertynyt 16 330 mk. Tuloslaskelmasta toisaalla lehdestä näkyy, että kämppien kulut olivat 15 693 mk eli suositus on kohdallaan. Tuotot yhteensä olivat kuitenkin vain 7 605 mk eli 4,66 mk/yöpyjä! Kämppäkohtaiset tiedot ovat halukkaiden itse laskettavissa.

Kämpiltä on silloin tällöin tullut jobinpostiakin: aina ei ole ollut saatavissa pankkisiirtolomakkeita eikä ohjeistuskaan ole ollut riittävää. Tähän asiaan johtokunta tulee omalta osaltaan nyt kiinnittämään entistä suurempaa huomiota. Toisaalta lehdessämme on tiedot pankkiyhteyksistä, jos ei kämpällä ole valmiita tositteita. Toinen esille tuleva asia on kävijät, jotka eivät kirjoita nimeään ja avaimensa numeroa vieraskirjaan. Tässä he tietoisesti rikkovat hyväksyttyjä avainsääntöjä, joiden noudattamiseen ovat avainhakemuksensa aikanaan allekirjoittamalla sitoutuneet. Tämä ilmiö on yksi merkittävä syy siihen, että avainten uusiminen on paraikaa käynnissä.

Olisikohan myöskin niin, että puukassamaksusta puhuminen on liian "suppea-alaista" ja jättää varsinkin kämppien alueella telttailevat tai omaa keitintä käyttävät epätietoisuuteen maksuperusteista? Kuten kulupylväiden tyvistä näkyy, katetaan puukassamaksuilla ensin verot ja vakuutuskulut, jotka meidän on maksettava puunkäytöstä tai muista kuluista riippumatta. Vuosikokouksessa esitettiin asian esillä pitämiseksi kilpailua nykyistä osuvammasta "kassan" nimestä. Omana esityksenäni julkituon tonttitullin ja lehden toimitus vastaanottaa mieluusti lisää ehdotuksia.

Vappu Hietala

TUNTURILATU r.y.
JOHTOKUNTA

Pj. Yrjö Suuniittu Sammonk. 32 E 62 Tampere p.k. 931–555513, t. 127957
Vpj. Eero Hämäläinen p.k. 90–498741
Jäsenet: Arvo Anivuo p.k. 941–272597, Terttu Civill p.k. 931–110077, Pekka Huttunen p. 958–21247, Marja-Liisa Kramsu p.k. 921–366457, Uolevi Mättö p.k. 914–28901, Raili Partanen p.k. 971–224427 ja Eero Niinikoski p.k. 931–615981.
Sihteeri: Antti Karlin, Kalevantie 15 A 22, 23500 Uusikaupunki p.k. 922–24040
Jäsenasiat: Anja Pajunen, Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p.k. 914–28901
Talous: Oili Virtanen, Raappavuorenkj. 6 E 45, 01620 Vantaa p.k. 90–891732
Kuva-arkistonhoitaja: Hannu Hiltunen, Kaivosrinteent. 2 K 92 01610 Vantaa p.k. 90–531357.
Postilähetykset ja juoksevat raha-asiat: Elvi Zweygberg, Suomen Ladun toimisto, Fabianink. 7, 00130 Helsinki p. 90–170101
TL:n tilit: SYP Katajanokka 206621–20620 tai postisiirtotili 13533–1.

JÄSENLEHTI TUNTURILATU

Vastaava toimittaja Yrjö Suuniittu
Toimitussihteeri Uolevi Mättö, Erkylänk. 21, 05820 Hyvinkää p.k. 914–28901.
Lehtitoimikunta: Hannu Hiltunen, Antti Karlin, Eero Hämäläinen, Anja Pajunen ja Matti Rekola.

KIINTEISTÖT

Susikyrö, Enontekiö
Susi-Talas, Inari
Susi-Kiisa, Utsjoki
Kärrikaltio, Inkoo (Kavtsin hallinnassa)
Rakennuspäällikkö Pekka Huttunen, Joukontie 27, 76150 Pieksämäki p. 958–21247

SUSIVALIOKUNTA

Pj. Raimo Niklander. Jäsenet: Kalevi Kanerva, Väinö Martikainen, Marita Maula, Antero Tarvainen ja Veikko Tyrväinen. Sihteeri Sirkka Seliste.

TUNTURIKERHOT

OKTA (1) Kajaani
Pj. Pauli Keränen, siht. Anja Mustonen, Erätie 20 as 15, 87200 Kajaani p.k. 986–27946
KUOKTE (2) Hyvinkää–Riihimäki
Pj. Markku Salminen, siht. Anja Selenius,. Valssitie 7 05620 Hyvinkää p.k. 914–47956
KOLBMA (3) Tampere
Pj. Raili Pöllänen, siht. Matti Rekola, Rintamäenkatu 29 G 14, 33820 Tampere p.k. 931–652564
NJEALLJE (4) Pieksämäki–Mikkeli–Varkaus
Pj. Esko Aalto, siht. Ritva Kylliäinen, Koskik. 10, 50100 Mikkeli p.k. 955–164976
VIHTTA (5) Vaasa
Pj. Jaakko Heinimäki, Orvokkitie 5, 65610 Mustasaari p.k. 961–222208
KUHTTA (6) Helsinki Vartiokylä
Pj. Esa Huttunen, siht. Marja-Terttu Hakkarainen, Kastelholmant. 1 C 19, 00900 Helsinki p. 90–331602
TSIETSA (7) Iisalmi
Pj. Esko Pirinen, siht. Pentti Kainulainen, Vaarutie 14, 71160 Riistavesi p.k. 971–711014
KAVTSI (8) Helsinki
Pj. Jorma Alapurainen, siht. Hannu Maula, Ylipalontie 1 D, 00670 Helsinki p.k. 90–743246
OVTSI (9) Jyväskylä
Pj. Sakari Jarva, siht. Irma Hulkkonen, Ruokkeentie Majarinne, 40220 Keski-Palokka p.k. 941–635168
LOGI (10) Turku
Pj. Erkki Jauhiainen, siht. Anna-Maija Salminen, Hämeentie 20 B 28, 20540 Turku p.k. 921–377370
ALPPAS (11) Hämeenlinna
Pj. Veikko Stark, siht. Marja-Liisa Mäki, Matti Alangonk. 5 B 15, 13130 Hämeenlinna p.k. 917–29061
KUMPE (12) Pohjois-Karjala
Pj. Keijo Leppänen, siht. Niilo Siponen, Heikkiläntie 1, 83900 Juuka p.k. 976–72028

TUNTURIKERHOJEN TOIMINTAA...

Synttärit Myyrylässä.

Jopas oli juhlat suuret Mikkelin Myyrylässä
kun parikymmentä vuottaan täytti Njeallje "nuorukainen".
Pelottanut ei pakkanen eikä pitkä matka.
Suuntaan samaan kun vaelsi tää ikinuori kansa.
Reput, rinkat, sukset, juomat mukanaan se kantaa,
kilpailut ja vaellukset hyvän olon antaa.

Illan tullen talo täyttyi. Kukin paikkansa varas
tässäpä mun nukkua on tällä kertaa paras.
Hiljenipä viimein tämä reipas väki
unta varmaan onnellista moni silloin näki.
Mutta kuoro kuorsaajien paikalla on aina
siinä herkkäunisempi tahtomattaan kuulee
kuin duurissa ja mollissa voi olla vivahdukset
uudet.

Koitti aamu pakkaspäivän, alko työ ja touhu
keittiössä pienessä hääri iskujoukko.
Puuro, kahvi, leivät, mehut pöytään kiikutettiin,
nälkä tällä konstilla pois silloin säikytettiin.
Kantiinissa Kipa oli korvaamaton apu,
artikkelit parhaat kun kauppas kahteen kertaan.
Joku silloin varmaan huomas, tää liikemies on aito
hyppysissään hällä kun on tämä jalo taito.

Viimein joutui juhlailta, ruusut, viirit jaettiin
homman tämän hyvin hoiti sihteerimme Ritva,
apurinaan hällä toimi johtajamme Esko.
Lahjat monet vastaan otti tämä nuori Njeallje
kaikki ne ol lahjoitettu hyvällä sydämellä.
Emännätpä tällä välin juhlapöydän laittoi.
Siinä ootti maistajaansa lämmin kalakukko.
Tungostapa pöydän luona tuli tuota pikaa
mut osansapa siinä sai joka akka, ukko.
Onnettareks arpajaisiin öljysheikki saapui
kerallansa hällä myös ol kaunis Fatimansa.
Päivä koitti seuraava ja tyytyväinen mieli
hyvä oli jokaisen näin suunta kotiin ottaa.
S.P.

Tsietsan kuulumisia

Kuten Vainion Pentti viime lehdessä mainitsi, aloittaa Tsietsan kuulumisista kirjoitta uusi 'kyky', joten katsotaan nyt sitten, kuinka tämä homma hoituu, kun allekirjoittanut astuu remmiin. Omalta osaltani haluan tässä kiittää Penttiä niistä mukavista jutuista, joita hän on meidän tekemisistämme kirjoitellut.

Tsietsan osalta on uusi vuosikymmen ainakin meikäläisen näkövinkkelistä alkanut rauhallisesti. En ole ehtinyt kuin yhteen kolmesta ohjelmaamme merkitystä tapahtumasta: tuli käydyksi talvisilla Njealljen vetämillä kerhopäivillä. Olikin hyvin mukavat pippalot; vielä kiitokset järjestäjille.

Kevätkokouskin oli ja meni ja siihen yhteyteen aiottu muunneltu jäähiihto peruuntui kelien takia – olisi kaiketi voinut vaikka vesihiihtää.

Yksi ohjelmaan merkitty kevätretki kämpällemme Taivalmäkeen on innokkaimmilla takana. Se oli tuossa huhtikuun alussa ja mäellä oli vielä kuuleman mukaan lujasti lunta.

Yksittäisiä Tsietsalais-ryhmiä on varmaan liikkunut pitkin kairoja talven mittaan ja on varmaan nytkin siellä naattimassa ja kuleksimassa, mutta elokuussa lähtee 'virallinen valtuuskuntamme' – kymmenkunta henkilöä – vierailulle Jotunheimiin. Vetäjänä jälleen Vainion Pentti.

Tulkoon tässä vielä lopuksi mainituksi syy omiin 'kiireisiini': 25.3. kuluvana vuona syntyi perheeseemme pikku Prinsessa, joka näkyy vievän aika paljon isänsäkin aikaa, mutta sen vastapainoksi antaa sitten moninverroin muuta hyvää takaisin. Saas nähdä, josko hänet saa jo tulevana suvena mukaan leiri- ym. päiville.

Kevätterveisin Heikki

Kavtsin kuulumiset

Perinteiseen tapaan meille kavtsilaisille alkukesän tärkeimmät tehtävät ovat Kärrikaltion rakennus- ja kunnossapitotyöt. Kaksien talkoiden ja monien yksittäisten iltojen ja viikonloppujen aikana valmistuu uusivarastorakennus tukikohtaamme. Vanha "pärekori" on saanut väistyä uuden ja tilavan halkovaja-varaston tieltä. Aikainen kevät on sallinut monenlaisten ulkotöiden teon ja niinpä monien meistä vielä hiihdellessä Lapin hangilla, oli Tuuren kirves ja Urkin pensseli tehneet paljon hyvää jälkeä Kärrissä. Paljon on kuitenkin vielä tekemättä, sillä 3.6. vietämme Kärrissä juhlaa: silloin unohdamme tyystin kaikki askareet ja ihailemme ja muistelemme kaikkea sitä, mikä Kärrissä näkyy ja mitä siellä on tapahtunut. Päivä on pyhitetty oman tukikohtamme juhlapäiväksi. Tällöin toivomme mahdollisimman monen kavtsilaisen suuntaavan matkansa kohti Inkoota.

Kesän retkeilytapauksista suosituimmaksi näyttäisi tulevan kerhon kasviretki Padjelantaan 6–18.7. Tällä hetkellä retkelle on ilmoittautunut jo parisenkymmentä "kasvintutkijaa" ja vanhaa "lottotytön" ilmaisua käyttääkseni tämäkään ei ole yläraja.

Viime kesänä sai melontatapahtumat kerhossamme hyvän suosion. Ullan johdolla jatkuvat melontaharjoitukset Saarijärvellä 19–20.5. ja 16.–17.6. Itse melontaretki pidetään viikolla 32. Retki suuntautuu Ounasjoelle ja retken vetäjänä on Ulla.

Kesän pyöräretki on jälleen tutuissa luotettavissa käsissä, sillä Marjatta johdattaa retkisakkinsa 21–29.8. Kuopiosta Savonlinnan ja Valamon maisemiin.

Mukaan sopii varmasti vielä pyöräilystä pitäviä latulaisia, joten ottakaapa yhteys Variksen Marjattaan p. 8032920. Hyvää retkikesää teille kaikille!

Jorma

Login kuulumiset

Kevätkausi on taas takanapäin ja kesä tulossa – tai oikeastaan jo tullut. Ainakin täällä Turun seudulla luonto vihertää ja linnut laulelevat kesäsäveliään. Valkovuokot kukkivat kilpaa sinivuokkojen kanssa ja sää on todella kesäisen lempeä pohjoistuulen terveisistä huolimatta.

Eipä siis tekisi mieli jouduttaa ajatuksia syksyyn. Tätä lukiessa on kuitenkin alkukesän hempeä vihreys muuttumassa syksyn loistoväreihin. Onneksi kesä on välissä ja kesä on logilaisille vilkasta aikaa. Monet vaeltavat uhmaten sääskiä ja tehden uusia aluevaltauksia. Töitäkin riittää, ainakin niille ahkerille, jotka Login oman siltavoudin johdolla aikovat rakentaa sillan Lakkiojan laskuojan yli tämän sulan aikana. Tämä entisen Repolan kämpän polulle osuva joenylityspaikka ei tulekaan olemaan mikä tahansa pilipali-silta, vaan aito rautakannatteinen Cap Bridge (=Lakkisilta).

Syksy on opintojen aikaa ja niin myös logilaiset tepastelevat heti 1.–2. syyskuuta ensiapukursseille. "Tietoa, tietoa, muttei soisi tarvitsevansa" – ajattelee se logilainen, joka ruskareissun aikana toivoo voivansa välttyä testaamassa ensiapuoppejaan. Toivokaamme siis, että Login ruskaviikosta 8.–15.9. tulisi jälleen kerran hauska ja ikimuistoinen. Juuri sellainen, joka "parhaista paloista" voimme kaikki nauttia marraskuisessa kuvaillassa.

Emme me kaikki logilaisetkaan sentään mitään diplomisuunnistajia olla, joten lokakuinen suunnistuskurssi on varmasti monelle tarpeen. Tämän Suomenmaan lounaisen kolkan pieniinkin metsiin on siis syytä ottaa kompassi ja kartta kaveriksi, jos aikoo karpalo- tai sieniretkelle lähteä.

Lokakuussa käydään Farmoksen lääketehtaassa, jossa voi tutustua "pillerin pyörittämiseen". Marraskuussa on luvassa ruotsinkielisellä merenkulkuoppilaitoksella tähtien tirkistelyä sen jälkeen kun "porvarillinen hämäryys" on muuttunut pilkko pimeäksi. Adventtikirkkoon mennään tänä vuonna Kakskerran kauniiseen kivikirkkoon ja perinteiset joulujuhlat juhlitaan jälleen Koirasaaressa.

Hannele

Muistoja Nattastuntureilta

Finnairin pitkän ysin suihkumoottorien vaimean huminan säveltaso muuttuu sen verran, että puoliunessa torkkuessani sen panen merkille. Havaitsen koneen painuvan loivaan liukuun. Lähestytään matkan määränpäätä, Ivaloa. Kurkistan ulos koneen ikkunasta. Ilma on kirkas ja maailmaa näkyy avarasti. Siiven reunan alta paljastuu sinisenä sädehtivän vesiulapan takaa uhkea tunturi, toinenkin, kohta kokonaan rykelmä: Nattaset! Lämmin läikähdys rinnassa toistuu samanlaisena kuin kerran neljä vuosikymmentä sitten. Silloin nuo sirot kartiot välkähtivät näkyviin linjurin pölyisen tuulilasin läpi.

Tunturit itse ovat samat, samanlaiset, vaikka vesiaava niiden edustalla onkin muuttanut muotoaan, laajentunut pyöreästä Sompiojärvestä monilahtiseksi voimatalouden vesivarastoksi, Lokan altaaksi. Nattaset ovat säilyttäneet erämaaluontonsa ehkäpä entistään koskemattomampana: seutu on ollut rauhoitettuna Sompion luonnonpuistona runsaan miespolven ajan.

Herkästi lehahtavat muistot neljän vuosikymmenen taakse, kesään 1950. Silloin samosin Sompion suunnalla ja Saariselän tuntureilla ensimmäistä kertaa. Vuorokausi kului matkaan, ensin junassa yli yön torkkuen, sitten tärisevässä ja kolisevassa linja-autossa tuntikausia nuokkuen. Kahvitauko Kersilössä. Puolituntinen pysähdys Sodankylän kirkolla. Sitten parin tunnin töyssytys pohjoiseen pitkin vielä melkoisen kehnossa kunnossa olevaa nelostietä, joka oli sodan viimeisessä vaiheessa kokenut kovia. Läheskään kaikkia särjettyjä siltoja ei ollut ehdity uusia; monet joet linjuri ylitti varovasti jurrittaen tilapäisten tokeitten turvin.

Vaan varhain iltapäivällä jo ehdittiin Vuotsoon. Bussi poikkesi maantieltä, kurvasi matkailumajan pihaan. Kuljettaja avasi oven ja yhdessä humauksessa linjurin täytti pirisevä ja pärisevä pilvi: sääskeä, mäkärää ja paarmaa ilma niin sakeana, ettei ehtinyt edes huitomalla silmiään suojella.

– Tervetuloa Vuotsoon ja Sompion Lappiin! Olihan melkoinen orkesteri ja moniääninen sekakuoro tulijoita vastassa.

Asetuimme taloksi matkailumajaan, lepäämään yön yli, keräämään voimia väsyttävän juna- ja bussimatkan jälkeen.

Omantekoiset rinkantapaiset hartioilla oltiin aamusella lähtöä tekemässä, kun nähtiin matkailumajan seinustalla piippua polttelevа ukkeli koreassa Lapinpuvussa, neljän tuulen lakki päässään ja seuranaan komeasarvinen liekaporo. Mies oli selvästikin hankkiutunut näkösälle etelän turistien kuvauskohteeksi; sen hän ilmaisi kursailematta nähdessään kameran kaulallani. Taisimmepa ukon poroineen ikuistaakin, mutta samalla kysäisin vähän reittivihjeitä sekä Vuotsosta Nattasille että sieltä edelleen Kopsuksen suuntaan.

– Tuosta majan nurkalta alkaa polku Pyhä-Nattaselle. Et kaipaa karttaakaan, seuraat vain puhelinjohtoa, mies selosti auliisti.

– Mahtaako tuolta Nattasilta päästä Kopsusjärvelle? Näyttää se väli ainakin kartan mukaan olevan silkkaa suota.

– Jo vain siitä pääsee, mies nyökytteli vakuuttavasti.

Puhelinjohtoa noudatellen vaellettiin vaivattomasti tunturin juurelle ja mahtavan kuusikon kautta vähin erin avotunturiin. Oli kerrassa kaunis sää, kun saavutimme Pyhä-Nattasen huipun. Pitkään kierreltiin ihmettelemässä laen erikoisia paasilatomuksia ja ihailemassa valloittavaa näköalaa kaikille ilmansuunnille. Poikettiin tervehtimässä tunturinlaella nökötävässä majassa asustavaa palovartijaa, joka hämmästykseksemme olikin nuori neitokainen. Hetken jutusteltiin ja kohta taas hankittiin lähtöä. Silloin marssi paikalle kaksi reppuselkäistä retkeilijää. Olivat nousseet Pyhä-Nattasen laelle idän suunnalta paluumatkallaan Saariselältä. Ainakin he olivat löytäneet Nattasia saartavilta soilta kulkukelpoisen reitin.

Emme vaihtaneet montakaan sanaa ennen kuin tulijat jo kiiruhtivat polkua pitkin Vuotsoon päin. Palovartijaneito ojensi meille majansa vieraskirjaa ja pyysi nimikirjoituksiamme. Samalla aukeamalla olivat äskeisten tunturikävijäin nimet: Antero Tarvainen ja Unto Tovi. Siellä siis satuimme silmätysten ensimmäisen kerran – kaksi tulevaa ikäsutta.

Kiertelin retkikumppanieni – kahden reippaan naiseläjän – kera Nattasia päiväkauden. Yövyttiin Sukkulalammen rannalla ja aamusella lähdettiin yrittämään Seinätunturin ja Terävä-Nattasen välistä kohti Kopsusjärveä. Parin kilometrin patikoinnin jälkeen osuttiin Kivivosaa kiertävälle suonsuikaleelle. Avointa aapaa, vetistä jänkää edessä, vasemmalla ja oikealla. Harpoimme hyllyvässä mättäikössä jonkin matkaa, kunnes kulkumme katkaisi suossa virtaava puro, mustavetinen ja syvännäköinen. Pienen tuumailun jälkeen tuli päätökseksi: emme lähde kantamusten kera kahlailemaan ja vaatteitamme kastelemaan semminkin, kun kartan mukaan edessä olisi pari kolme vielä pahemmalta vaikuttavaa jängän halki soluvan joen ylitystä.

Palasimme tunturinvieriä kierrellen Vuotsoon johtavalle puhelinlinjalle ja sitä myöten illaksi matkailumajalle. Siellä istuskeli jo tuttavaksi tullut peskipukuinen poromies majanseinustalla. En malttanut vaieta vaan menin motkottamaan miehelle:

– Eipä sieltä Nattasilta näyttänyt pääsevänkään Kopsukselle, niin olivat joet jängässä syviä ja leveitä. Lienetkö itse koskaan edes liikkunut noilla maisemilla!

Mies muljautti vähän loukkaantuneen näköisenä ja murahti:

– Jo vain mie olen sieltä kulkenut Kopsukselle – monena talvena...

Siinä sai etelän mies vähän nokalleen: enhän ollut kysellessäni ilmoittanut, mitä vuodenaikaa tarkoitin kulkumahdollisuutta kysellessäni. Myöhemmin toki kuljin – kuivalla kesäkelillä – tuon välin itsekin eräitä kertoja, vaikka ainahan siellä housut kastuivat!

Muuten – tuo erikoinen opastajani oli nimeltään Antreas Alariesto. Hänhän sitten parin vuosikymmenen kuluttua tuli peräti kuuluisaksi maalaamistaan Lapinaiheisista naivistisista tauluista. Niiden mukaan tehtyjä seinälautasia taitaa olla monissa kaupoissa ja kioskeissa yhä nykyisinkin myytävinä.

Kullervo Kemppinen
Ikäsusi n:o 13

Kämppätietoa susille

on kirja, jonka Ulla Saarinen Kaytsista kokosi joskus 70-luvulla yhteenvedoksi Lapin retkeilyalueilla erämaassa olevista kämpistä, kammeista ja muista kömmänöistä.

Kirjan ilmestymisen jälkeen kämppiä on tuhoutunut ja uusia on rakennettu, ja nyt urakkanamme on koota ja saattaa tiedot ajan tasalle v. 1990 aikana uutta kirjaa varten.

Jos sinulla on ao. kirja, kerropa meille havaitsemasi ja mahdollisesti kirjaan merkitsemäsi eroavaisuudet tai muuttuneet asiat.

Vaikka sinulla ei vielä tätä kirjaa olisikaan, saatat silti tietää arvokkaita asioita kämppätilanteesta, joten kerro myös näistä!

Muutosten ja korjausten osalta viittaa kirjan numerointiin, ja uusista kerro mahdollisimman tarkasti:

★ alue
★ kartan nimi, numero ja mittakaava
★ karttakoordinaatit
★ kämpän nimi (mikäli tiedossa)
★ kuvaa lyhyesti kunto, sijainti ja löytyminen
★ aika, jolta tieto on peräisin
★ onko merkattu karttoihin, ja jos on niin mihin
★ mahd. erikoistiedot esim. käyttömahdollisuuksista

Työryhmämme Saarinen/Rönnberg/Reittamo käytössä on alkuperäinen kämppätietoa-kirja, sen täydennyssivut sekä MH:n autiotupaluettelo. Kaikki tieto on tervetullutta, yksittäisetkin tiedon sirpaleet!

Katsele ja kuulostele myös vuoden reittiesi aikana kämppiä sillä silmällä, ja kerro havainnoistasi meille!

Kämppäkirja-asiassa yhteyksiä hoitavat:
Ulla Saarinen Kiertokuja 9, 02300 Espoo puh. 90–8011474
Matti Reittamo Kauppaneuvoksentie 12 A 9, 00200 HKI puh. k. 90–692 6261 t. 90–527 3307
Suurenmoiset kiitokset tiedoista!

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 1989

Kevätkokouksessamme 5.5. käsiteltiin myöskin päättyneen vuoden tilinpäätös. Tässä se esitellään tiivistetyssä muodossa.

TULOSLASKELMA

Talvi- ja kesäpäivät		–	1 038
Lehtikulut		–	24 840
Kämppätoiminta:			
Susikyrön tuotot	4 512		
kulut	10 570	–	6 058
Susi-Talaksen tuotot	1 198		
kulut	2 0399	–	841
Susi-Kiisan tuotot	1 895		
kulut	3 084	–	1 189
Avainten nettotuotot		+	11 920
Merkkien nettotuotot		+	728
Varsinaisen toiminnan kulut		–	34 754
Korkotuotot		+	3 921
Jäsenmaksut	104 765		
Jäsenvero	– 31 259	+	73 506
Muuto tuotot ja lahjoitukset		+	3 018
Poistot		–	13 683
TILIKAUDEN VOITTO		+	10 689

Yhdistyksen talous on edelleenkin terve ja vakaa vaikka Susikyrö II:n ja puuvajan rakentaminen tilapäisesti kiristikin loppuvuodesta maksuvalmiutta. Rakentamiseen käytettiin vuoden aikana 81 722 mk, mistä uuden kämpän osuus oli 73 685 mk ja puuvajan 8 037 mk.

Rahoitus hoidettiin suunnitellusti aiempina vuosina kertyneillä varoilla ja kuluneen vuoden budjettisäästöillä sekä saaduilla lahjoituksilla eikä lainarahoitukseen tarvinnut turvautua. Kämppien vuosikustannuksista ja tuloista on yksityiskohtainen selvitys toisaalla tässä lehdessä.

Nyt käsillä oleva tilinpäätös on kuudes, jonka alle olen Tunturiladussa nimeni laatijana sipaissut. Niitä on ollut ilo tehdä, mutta työ haittaa toisinaan pahasti mieluisimpiakin harrastuksia. Kuten muistettanee ja kakkossivulta ilmi käy, tehtävässä jatkaa tämän vuoden alusta Oili Virtanen.

Vappu Hietala

Kämppien lukkojen ja avainten uusiminen

Tunturiladun kämppien avaimien vaihto kaksiura-avaimiin on käynnissä. Kämppien lukot uusitaan 1.7.–30.9.1990 välisenä aikana, jolloin kämpille mentäessä on otettava mukaan sekä vanha että uusi avain. Olemassaolevan avaimen vaihtamisesta uuteen peritään 50 mk. (hinta sisältää kaikki toimituskulut). Avaimet lähetetään postiennakolla. Avainten uusimisasiat hoitaa Kalevi Kanerva. Uusiessasi avainta lähetä hänelle os. Sepänkatu 6 A 7, 20700 Turku postikortti, jossa on seuraavat tiedot: nimi, osoite, puhelinnumero ja vanhan avaimen numero. Voit ottaa yhteyttä myös puhelimella 921–321 571 (torstaisin klo 14–).

Samaan ruokakuntaan kuuluvien kannattaa harkita avaimen merkitsemistä kummankin nimiin, edellyttäen, että molemmat ovat Tunturiladun jäseniä. Jolloin tästä tieto selvästi tilauskorttiin.

Kerhojen jäsenet voivat uusia avaimensa joustavimmin kerhonsa kautta yhteistilauksena. Tietojen tarve kuten yllä.

Ennen avaimen lähettämistä tarkistetaan henkilön jäsenyys, vanhan avaimen olemassaolo sekä että vuoden 1990 jäsenmaksu on maksettu. Vanhaa avainta ei tarvitse palauttaa.

Uusi Tunturiladun tukikohtien avaimen tilaaja. Ensi kertaa hankittavasta avaimesta peritään vuosikokouksen päätöksellä 450 mk. "Alkuvuodesta" eli syyskuun loppuun saakka avaimen hankkiville "uusille tilaajille" lähetetään sekä uusi että vanha avain.

Avaimen saannin edellytykset ovat entiset: vähintään kaksi vuotta kestänyt Tunturiladun jäsenyys, joka alkaa ensimmäisestä jäsenmaksun suorituspäivästä ja v. 1990 jäsenmaksu maksettu. Jäsenyydestä erottaessa avain on palautettava. Avaimen hakemista varten on laadittu lomake, jota saa Suomen Ladun toimistosta, johtokunnan jäseniltä ja kerhoista.

Muista, että vastaanottaessasi avaimen, sitoudut noudattamaan sekä avain- että kämppäsääntöjämme!

Rakas Nuori Ystäväni

Olin kovin mielissäni kun olit jättänyt kaikki ne paperitukot ja pahvipakkaukset, arvatenkin minulle tulensytykkeiksi.

Ne maitotölkit ovat kyllä hyvää sytytysainesta mutta ei Sinun olisi tarvinnut. (Epäonnistun kyllä joskus tulensytytyksessä mutta se johtuu enemmänkin optimistisesta elämänasenteestani kuin sytykkeitten puutteesta.)

Lisäksi ne vanhetessaan alkavat haista. Muutamassa päivässäkin.

Mutta sitten toinen juttu.

Olit yrittänyt polttaa elintarvikepakkauksia, osin huonoin tuloksin.

Niissä on, katsohan, tavallisesti ohut metallikalvo. Sitten kun Sinä olet päässyt kouluun, ne opettavat Sinulle siellä että metalli ei pala lainkaan. Sensijaan tämä metallijäte on erinomaista ainesta tukkimaan kaminan vetoaukot ja rostit.

Äläkä viitsi enää kumota tuhka-astiaa heti ovensuunurkasta oikealle.

Ja niistä mehutölkeistä.

Mehut ovat kyllä oikein hyvän makuisia, mutta aivan yhtä hyvää saat valmistamalla pusseista hedelmäteetä. Painavatkin vain muutaman kymmenen grammaa litraa kohti, sokereineen.

Sitten, kun tulet isoksi, voit hankkia Terttu-tädiltä vaikka oman eräretkeilykansion. Sieltä opit monta todella hyvää kikkaa.

Mutta yksi paha erehdys Sinulle oli sattunut. Olit jättänyt minulle rommipullon, mutta varmaan lähtökiireessä sen tyhjän! ja ginipullonkin. Mutta, tiedätkö, minä en pidä lainkaan ginistä, ainakaan ilman tonicia tai oliiveja ja vermuttia...

Onneksi sekin oli tyhjä.

Kahvista olisin kyllä pitänyt, mutta se kaunis, kiiltävä kahvipussikin oli ihan tyhjä!

Minä lainaan nyt tuolta Pekka-Sedän varastosta mustan muovisäkin ja vedän ne tavarat tuonne tien varteen perässäni. Luistaa helposti alamäkeä, latuani pitkin. Autoni on siellä.

Sitten kun Sinä olet päässyt kouluun sinä opit kyllä lukemaan. Olen aivan varma siitä.

Sitä ennen, näyttäisit vaikka äidille tämän tekstin, joka on näkyvillä kaikkien kämppiemme seinällä:

– Vie palamaton jäte erämaasta

Vanhempi veljesi Eero

Läheisimmät tunturit

Maamme väkirikkaimmasta kolkasta Helsingin – Tampereen – Turun alueelta, josta tunturilatulaistenkin pääosa löytynee, on matkattava pohjoiseen lyhintä luonnollista liikennereittiä täydet 1000 km päästäkseen Ylläksen tunturialueelle, jossa monille eteläisimmät kelpuutettavat tunturit kohottavat lakejaan. Idässä Kiilopäälle kulkien saa matkaan lisätä puolitoista sataa kilometriä. Valitettavasti emme elä Norjassa, jossa tunturimaailma on läsnä kaikkialla.

Baklivola **Kuva: Matti Isotalo**

Vaan hän, joka suuntaa matkansa länteen, pystyttää leirinsä komeampaan ja korkeampaankin tunturimaailmaan jo 700–800 km:n laiva- ja automatkan jälkeen! Kun vielä tarkastellaan näitä Köli-vuoriston lähimpiä osia 700–1400 m:n välille asettuvine korkeussuhteineen ja kokonaan toisella tasolla olevine erämaisuuden asteineen, alkaa koko kuva valmistua. Seuraavassa käymme katsomassa millaista on alueen parhaimmassa osassa Ruotsissa ROGENin järvialueen ja Norjan FEMUNDSMARKAn kansallispuiston sisällä:

Luonnollisin portti alueelle on Grövelsjönin suuri ja vilkas tunturiasema tai pohjoisempana Käringsjön rauhallinen ja tunnelmallinen talo mökkeineen. Kohta ensimmäiselle kilometriselle tunturiharjanteelle jaloiteltuasi ymmärrät mistä on kysymys. Samanlaiset autionlaajat tunturiselänteet, rinteillä koskettavan kauniit tunturikoivikot, laaksoissa ikihongikot ja luvuttomat vesistöt ovat nyt tutkittavinasi kuten yli 1000 km pohjoisempana sijaitsevilla tutuilla kulkumailla.

Vain yksi on erilainen. Kun mannerjäätikkö aikanaan vetäytyi taaksepäin muualla, se täällä teki toisin sulaen paikalleen niin sanotulla kuolleen jään alueella ja romahduttaen käsittämättömän määrän erikokoisia kiviä laajoille neliöpeninkulmille. Tässä merkityksessä alueella ei ole vertaista eikä kaltaista. Tottuneenkin kulkijan on syytä ajatella kolmasti ennen kuin vie reittinsä pois poluilta. Maasto niiden ulkopuolella vaihtelee vaikeasta luonnottomaan! Suuria jänkiä ja jyrkkiä rinteitä ennen kulkenut voi täällä nöyrtyä syvästi pahimmassa metsien kivimeressä. Kuvaavia ovat kämppien vieraskirjojen merkinnät: .. *'päästyämme tuntien aikana etenemään pari kilometriä, jaksoimme vain istua kivillä ja itkeä!'*

Tuuletkin voivat olla muualla kokemattoman kovia, laskien metsissäkin vain lyhyin askelin eteenpäin ja pyörtäen aukiolla vauhdikkaasti ympäri. Lumi voi olla jo syyskuun alussa desimetrin peittona tunturialueella ja pakkanen useita asteita. Häikäisevän kirkkaat kulkumaat ovat tällöin nautittavimmillaan! Kanssavaeltajia on heinä–elokuussa liikkeellä kohtuullisesti, muulloin saa tyytyä miltei omaan seuraansa. Etelään ulottuvassa Långfjelletin luonnonreservaatissa ja kauas pohjoiseen jatkuvassa Rogenin luonnon reservaatissa saa leiriytyä ruotsalaiseen tapaan ja käyttää maapuita polttopuuna. Edellisessä on paikan suhteen rajoituksia. Suurjärveä kierrettäessä pohjoiseen on käytettävissä ennen Norjan rajaa 4 hyvää tunturitupaa, 2 tuulisuojaa ja 2 avolaavua. Koko järven voi kiertää ilman omaakin majoitetta viikon aikana.

Kohta ensimmäisen tunturialueen takana näkyy kokonaisuudessaan pieni Töfsingsdalenin kansallispuisto. Sen luonnetta kuvaa parhaiten vakava varoitus: 'Älä astu alueelle milloinkaan yksin, sillä mahdollisuudet katkaista jalkasi ovat poikkeuksellisen suuret, eikä sinua tule kukaan löytämään!' Puistossa on majavakanta. Kauempana järven pohjoispuolella kulkee kaksikin merkittyä polkua. Pohjoisempi on kauniimpi ja esittelee alueen luonnon paremmin. Varsinkin tunturin huipuilta nähtynä vesistöjen lähes uskomattomat labyrintit ovat muualla tavoittamaton kokemus.

Norjan rajan voi ylittää täällä kaikkialta. Heti rajalinjan takaa alkaa Pohjolan luonnon yksi vaikuttavimmista alueista; Femundsmarkan kansallispuisto. Vaihtoehtoina ovat pohjoinen reitti yli Skedbro tunturin, jolloin käännytään ennenpitkää kohti kuvankauniita Langeggtjörnane järviä ja kuljetaan niiden kautta Rövollen-tuvalle. Itsepalvelumajan avainta voi yrittää DNT:n kautta. Enemmistö välttää eteläistä polkua sen peloittavan maineen vuoksi. Maine on jälleen kerran liioittelun tulosta. Heti rajan takana on avoin kämppä ja toinen pari kilometriä edempänä. Rajalla muuttuu myös polun luonne. Äkkiä kohoaa edessä kivivalli ja pahat epäilyt täyttävät mielen. Tämän jälkeen saa sovitella vasenta jalkinetta kivien päälle ja oikeaa väliin. Tai päinvastoin. Ken on kulkenut tämän sumussa, ei sitä vähään aikaan unohda. Koukeromäntyjen lomassa nousevat ympärillä siirtolohkareet, lisää korkeilla harjanteilla ja muuttavat hahmojaan kaiken aikaa mielikuvituksen mukaan. Kulkija etenee varuillaan hitaasti silmät avoinna.

Neljän kilometrin ja sykähdyttävän Røan ylityksen jälkeen saa polku jälleen tavanomaisen Lapinpolun muodon. Puiston sydänmailta löytyvät sen helmet; Nedre ja Övre Roastenjärvet hopeisine vesineen jättiläiskivien ja monumentaalisten mäntyjen kehystäminä, sekä Rogsvolan länsipuolen ikimetsä ja Store Svukun 1415 m:n seinämän juurelta vihanta Grötådalen-laakso. Kanootin omistaja oivaltaa alueen mahdollisuudet avattuaan kartan. Labyrinttimaiset vesistöt ulottuvat miltei kaikkialle tavalla, jolle ei löydy lähellekään vertaa muualta. Kalamies kantaa eväänsä kotiin takaisin. Syyskuussa on vuodesta riippuen joko mustikan tai puolukan yltäkylläisyys.

Kansallispuistosta huolimatta maapuuta saa polttaa. Kuin muinaisuudesta astuen muuttavat puiston halki myskihärät syksyisin talvehtimaan Storvålen-tunturille lähelle Tännäs'in kylää ja alkukesästä taas lähemmäksi Dovren tunturien pääkantaa. Kohdattaessa on oikea menettely toteuttaa tarkastelu kaukaa. Nykyisin lampaan lähisukulaisiksi luetun myskihärän pikajuoksutaito on hyvää kansainvälistä luokkaa ja kiinnijoutuminen tietää menoa sarvissa. Eläimiä vaeltaa muuttoreitiltä peninkulmiakin sivussa, vaikka Elgån kylän laitamilla. Ryhtyipä eräs niistä muutama vuosi sitten omasta aloitteestaan erään talon pitkäaikaiseksi lehmipaimeneksi. Jos karjasta erkani joku, alkoi kohta tantereen tömistely ja laumaan oli palattava niin kauan kuin vielä ehti.

Suuren Svukun seinämää ei tarvitse pelätä, sillä sen harteille nousee vaivattomasti jaloitellen. Samalla on syytä poiketa Falkfangerhögda-huipulle, jolla kasvitieteilijöistä suurin Carl von Linné v. 1734 kohtasi ulkomaisia haukanpyytäjiä. Takana nousee suuri tunturiseinämä pilviä tapaillen, edessä Femundjärven toisella puolella vielä korkeampia, niiden takana suurtunturit. Pitkän, Norjan suurimman järven kumpaakaan päätä ei erota. Kesällä ne voi kuitenkin tavoittaa vuodesta 1905 asti purjehtineella höyrylaivaharvinaisuudella. Laskeudutaan etelään Svukuriset-tunturiasemalle. Asema koostuu vanhoista tunnelmallisista rakennuksista ja on hyvin norjalainen. Aamiaiseksi voi nauttia kuuluisaa rømmegraut-hapankermapuuroa, suunnattoman laajaa millin paksuista ohutleipää tai muita erikoisuuksia. Osaksi Linnén kirjassaan "Iter Dalekarlicum" kuvaamaa reittiä käännytään jälleen kohti Grövelsjön'iä ja noustaan korkealle ongelmia kuitenkaan kohtaamatta. Ympärillä levittäytyvät huiput tekevät unohtumattoman vaikutuksen.

Jos käytettävissä on vielä kaksi päivää, kannattaa kääntyä kesken päivän tunturiketjun eteläpuolelle Waldalin tunturiasemalle. Yövyttäessä pikkurahalla kaikin mukavuuksin varustetussa suurmökissä voi miettiä kotimaan hintapolitiikkaa. Miltei suurten tunturien alta alkaa vielä yksi helmi: Gutulian pieni kansallispuisto. Tällöin on syytä kulkea Gutulisetra-tunturikarjamajoille, jotka on herätetty käyttöön kävijöitä varten. Suurkuusten ja -mäntyjen taikametsien keskellä voi kokea harvinaisen tunnelman. Viimeisenä päivänä voi oikoa kohti rajan poroaidan takana olevalle autiolle, vanhalle ja näkemisen arvoiselle Valdalsbygget-karjamajalle. Talon erityisnähtävyytenä ovat eteisen seinälle kirjoitetut merkinnät, joissa kuvastuvat sodan valmiusajan partioiden ja pakolaisten senhetkiset ajatukset. Pohjoisessa olevalle tielle kävelee nopeasti, samoin idässä olevalle päätielle linja-autoineen. Mikään ei estä tekemästä tätä kierrosta kevättalvellakin, jolloin on monia oikaisemismahdollisuuksia.

Täällä Porin korkeudella on myös saamelaisalueen eteläraja. Ruotsin Idren ja Norjan Engerdalin kuntien saamelaisväestö on asunut alueella keskiajalta asti, jolloin idästä pohjoiseen työnnetyt saamelaiset täällä vuorostaan muuttivat etelään. Heidän vuotuinen elämänsisältönsä ei juurikaan eroa siitä, minkä kohtaa paljon pohjoisempana.

Rogen – Femundsmarka, tunturialue sille, joka arvostaa monipuolista lomamaata. Ja hänelle, joka toivoo, että Lappi olisi hieman etelämpänä. Vielä kertonee jotain se, että näiden rivien muistelija, kuljettuaan lähes kaikilla kolmen maan tunturikairoilla täältä Jäämerelle, kokee tämän alueen yhdeksi kolmesta miellyttävimmistä, näinkin ajatellen – läheisimmäksi.

Matti Isotalo

Rogen – Femundsmarka majoitusmahdollisuudet

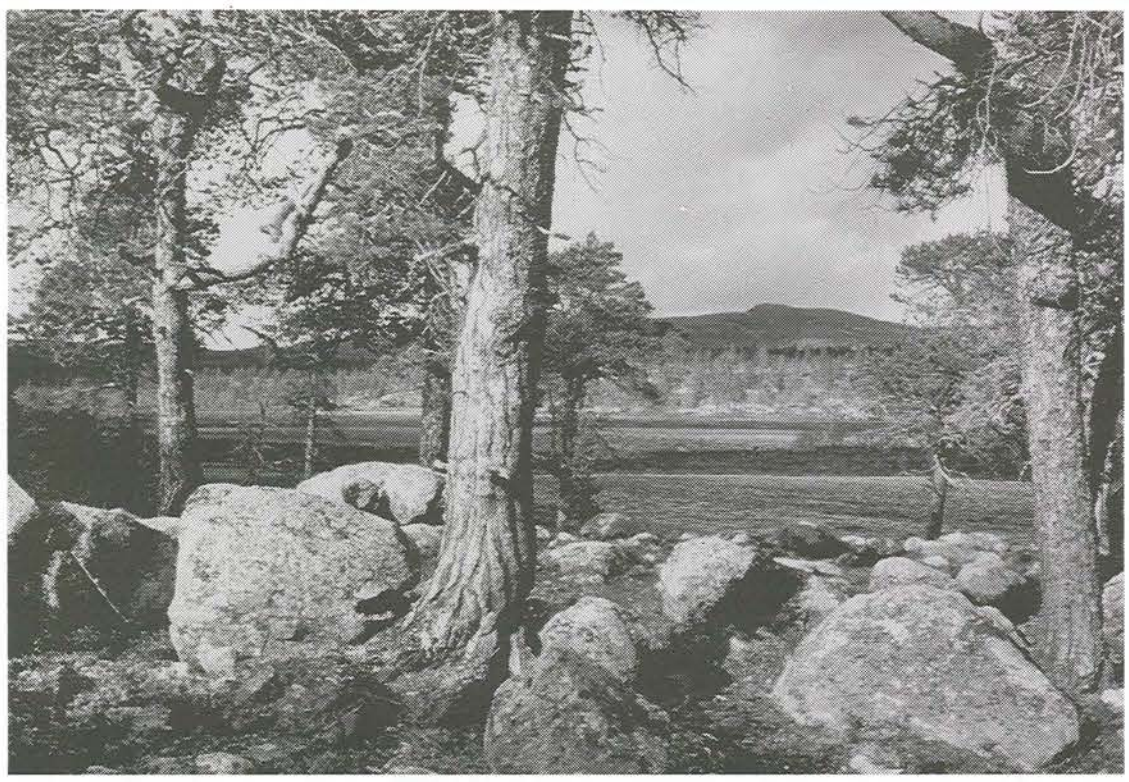
TUNTURIASEMAT
Grövelsjön (STF) 816 m:n korkeudessa, 120 vuodepaikkaa. Kaikenkokoisia, lähes hotellitasoisia huoneita sekä ravintola ja kauppa.
Svukuriset (DNT) 819 m:n korkeudessa, 45 vuodepaikkaa. Erikokoisia huoneita ja ruokailumahdollisuus. Sesongin ulkopuolella majoitus yksityismökissä.

TUNTURITUVAT
Hävlingstugan (metsähallitus) 18 vuodetta.
Storrödtjärnstugan (STF) 20 vuodetta.
Rogenstugan (STF) 20 vuodetta.
Skedbrostugan (STF) 20 vuodetta.
Røvollen (DNT) 21 vuodetta. Itsepalvelutupa jossa ruokavarasto. Ruotsalaiset tuvat ovat samanlaisia avoimia tupia kuin esim. pohjoisen Kungsledenin varrella olevat. Norjalainen tupa on korkeatasoinen lukittu tupa johon avaimen voi tilata (edellyttää jonkin pohjoismaisen matkailuliiton jäsenyyttä).

AUTIOTUVAT
Revan eteläpäässä ja toinen polun eteläpuolisen järven vastarannalla. Vanhoja ja käyttökelpoisia avoimia tupia.

YKSITYISMAJOITUS
Käringsjön talo ja tunnelmallisia mökkejä.
Valdalen Turistkvarter korkeatasoisia mökkejä. Luonteeltaan tunturiaseman kaltainen ruokailumahdollisuuksineen.
Sylen kolme taloa Norjan puolella Grövelsjön järveä.
Ljøsnåvollen vanha taloyhteisö Femundsmarkan pohjoispuolella.
Elgån kylä jossa majatalo ja kauppa.

Tarkemmat tiedot saa vuosittain ilmestyvästä STF:n "FJÄLL"-kirjasesta.

Reva

Kuva: Matti Isotalo

Rogen – Femundsmarka

Tämän ainutlaatuisen retkeilyalueen tavoittaa Ruotsin länsirajalta Taalainmaan ja Härjedalenin maakunnista. Autio luonto muodostuu karuista mäntyjen ikimetsistä ja pyöreistä tuntureista. Aluskasvillisuus on erityisen niukkaa käsittäen jäkäliä ja varpukasvillisuutta. Eläimistö on niinikään niukkaa, mutta karhun, ahman, maakotkan, saukon, majavan sekä myskihärän voi kohdata. Yksi piirre on ainutlaatuinen: Aluetta halkovat laajalti suurikiviset moreeniharjut, jotka ovat lyhyitä, mutta usein 20–40 metriä korkeita. Vesistöt muodostuvat silloin loputtomasti toisiaan seuraavista niemistä ja lahdista. Tämä on antanut tieteelliseen maailmaan käsitteen **'Rogenmoreeni'.**

Rogen-Långfjälletin kansallispuisto (550 km^2+527 km^2), sisältyy ympäristöministeriön kansallispuistosuunnitelmaan. Tarkoituksena on alueen säilyttäminen koskemattomana sekä antaa kävijöille mahdollisuudet erämaisiin kokemuksiin.

Töfsingsdalenin kansallispuisto (16 km^2) luotiin v. 1930 louhikko- ja havupuualueen säilyttämiseksi eteläisellä tunturialueella.

Femundsmarkan kansallispuisto (385 km^2) rauhoitettiin v. 1971 ainutlaatuisten honkametsien ja lohkarealueiden suojaksi.

Gutulian kansallispuisto (19 km^2) perustettiin 1968 600–900 metrin korkeudella sijaitsevien ikivanhojen mänty- ja kuusimetsien säilyttämiseksi.

Kartat: Fjellkartan W 1 Rogen-Idre ja Z 8 Helags-Rogen.

Haukkamaan juovatus

Tunturilatulaisten ensimmäinen juovattelu Haukkamaalla on takanapäin. Kokemus oli useimpien mielestä erittäin positiivinen. Juovattelu oli leppoisaa, muttei liian helppoa eikä köykäistä. Uutta opittiin ja vanhoja taitoja kerrattiin. Pääosaa näytteli kuitenkin Haukkamaan ja Helvetinjärven kansallispuiston luonto. Linnut melskasivat pitkin metsiä ja palokärjet pärisyttivät puita. Ja koko salo kaikui kun kaksi joutsenta laskeutui toitottaen leiripaikan lähelle aamuyöstä. Nämä olivat juovatuksen ylimääräisiä numeroita.

Juovatus tarkoittaa jälkien seuraamista tai perässä kulkemista ja se sopii tämän tyyppisen maastotapahtuman nimeksi paremmin kuin entinen "Nulkka". Juovatuksen ideaan kuuluu pieni epämääräisyys sekä "kilpailusääntöjen" hylkääminen. Haukkamaalla rastipisteet olivat hieman epämääräisiä eikä rastimääritteitä annettu. Osan matkaa vaeltajat kulkivat kartan ulkopuolella joko merkittyä reittiä pitkin tai kirjallisen selostuksen mukaan. Eihän Lapissakaan kämpät ole aina siinä missä kartta näyttää. Usein vaeltaja joutuu päättelemään, käyttämään hoksottimiaan ja olemaan jatkuvasti valppaana, olinpaikastaan tietoisena.

Helvetinkolun rotkoissa näytettiin konkreettisesti pari köysitemppua. Ensiksi laskeuduttiin jyrkkää rinnettä alas turvaköyden varassa, jossa liukui "prusik"-solmu. Kädellä auttaen tämä solmu liukuu kevyesti köyttä pitkin, mutta jos käsi lipsahtaa ja solmuun tulee vetoa, se pureutuu heti kiinni. Solmua voidaan käyttää monissa tilanteissa jos halutaan estää putoaminen tai virran vietäväksi joutuminen ja kahden solmun avulla voidaan nousta jopa suoraan ylöspäin. Toisessa tehtävässä ylitettiin puro liukasta puunrunkoa pitkin ja apuna sai käyttää vain köyttä. Ideana oli, että köysi laitetaan lähtörannalla sivummalla olevan puun ympäri ja siihen tukeutuen kuljetaan runkoa pitkin. Ylityksen jälkeen köysi voidaan vetää pois tai heittää takaisin. Tämänkaltaisen ylityksen varmistamisen soisi yleistyvän sillä se on huomattavasti varmempi ja tukevampi tapa kuin kahluu- tai tukisauvan käyttäminen. Ennenkaikkea se säästää Suomen metsiä!

Yhdellä tehtävärastilla tutustuttiin eläinten jälkiin ja jätöksiin. Muualla taas nähtiin ilmaiseksi majavien työmaita, missä haapoja sekä koivuja oli kaadettu kuin parhaimmallakin hakkuutyömaalla! Poikkesivatpa jotkut katsomassa majavan pesääkin. Haukkajärvessä oleva 20 metriä kapea salmi ylitettiin inkkarikanootilla. Tehtävässä ei ollut mitään uutta ja erikoista niille, jotka joskus ovat meloneet, mutta eräille vaeltajille sekin oli uusi kokemus.

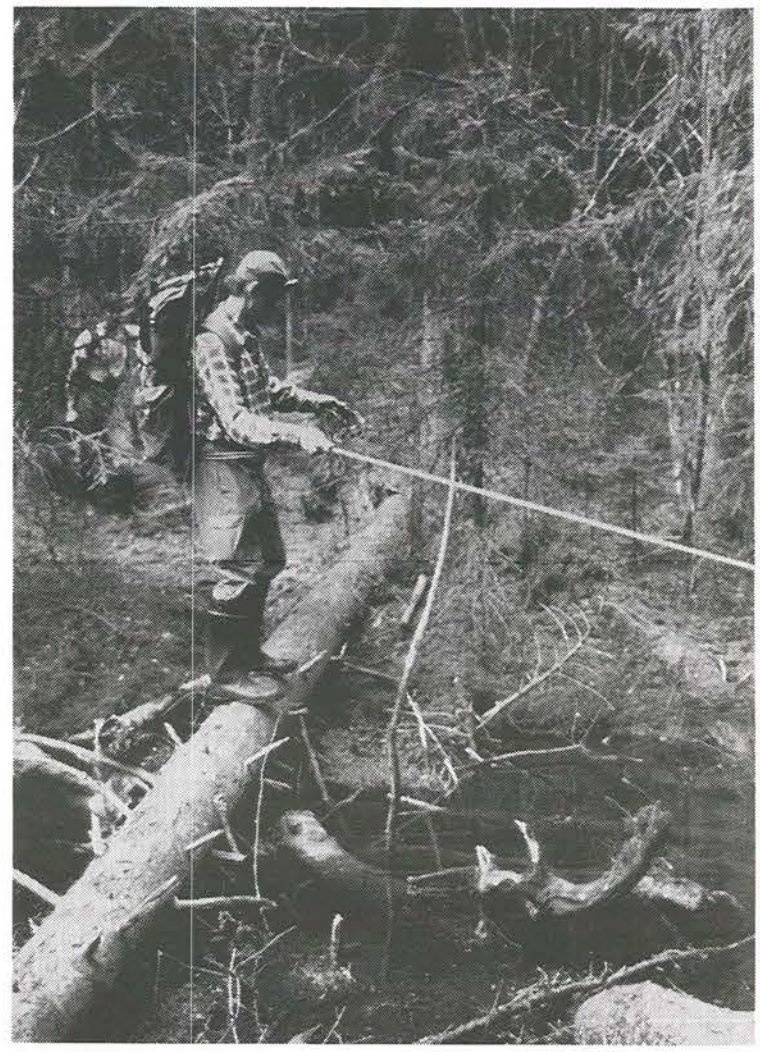
Ensiaputehtäväkin oli mukana. Ryhmästä yksi henkilö vioitti silmänsä ja muiden oli annettava ensiapu sekä talutettava potilas odottavalle autolle. Molempien silmien peittämisen kaikki osasivat ja taluttaminenkin oli hallittua, joskin vaikeata. Polku nimittäin kulki syvällä suopursujen sekä muiden varpujen seassa ja lisäksi ylitettiin syvä joki kapeata siltaa pitkin. Eräässä ryhmässä oivallettiin juovatuksen tarkoitus hyvin: Kokenein otti aloitteen käsiinsä ja asettui potilaaksi. Kaksi kokemattomampaa saivat koko ajan erinomaista oppia auttamistilanteessa. Ei silmävammapotilas ole puhekyvytön, hän voi johtaa ensiaputoimia sekä – rauhoittaa avunantajia! Myös vastaanottorastin henkilöstö sai palautetta, ratkaisuja pohdittiin sekä perusteltiin joukolla.

Loppumatkassa annettiin tehtäväksi kerätä muovipussillinen sytykkeitä. Tehtävässä olisi pitänyt kieltää tervakset ja tuohet niin olisi nähty mielenkiintoisempia ratkaisuja. Maalissa Haukkajoen kämpällä sytykkeet oli aseteltava puiden kanssa valmiiksi jonka jälkeen ne oli sytytettävä kahdella tulitikulla. Yhdellä ryhmällä tämä tehtävä ei onnistunut.

Osa tehtävistä vaikutti liian helpoilta, mutta vastaavasti jotkut asiat olivat täysin outoja. Toimitsijat eivät kiusanneet juovattelijoita ratkaisun miettimisellä. Jos asia oli täysin outo, niin ratkaisu näytettiin ja sitä sai kokeilla. Vaikeutena tulee aina olemaan se, minkä tasoisia tehtäviä voi ottaa mukaan. Juovatuksen kulku ei saa pysähtyä johonkin vaikeaan tehtävään tai väärin ymmärrettyyn selitykseen.

Erinomaisessa vaellussäässä juovatteli seitsemän kaksi- tai kolmehenkistä ryhmää ja myös osa toimitsijoista kulki rastilta toiselle tehtäviä tehden. Tämänkertainen juovatus oli ehkä painottunut enemmmän maastossa kulkemiseen, kartan lukemiseen sekä kuljetun matkan muistamiseen. Nämähän tuntureilla ovatkin tärkeimpiä asioita. Monipuolisuus tulee olemaan juovatuksen "tavaramerkki". Missä ja milloin seuraavan kerran juovatellaan on vielä arvoitus, mutta kiinnostusta tämäntyyppiseen retkeilytapahtumaan on, siksi myönteisenä Haukkamaan Kolmen koparan Juovatus koettiin.

MR

Helvetinjärvien rotkossa ylitettiin syvä puro liukasta puunrunkoa pitkin apuköyteen tukeutuen. Köysi kiertää lähtörannalla olevan puun ja ylityksen jälkeen se voidaan vetää pois. Samaa konstia voidaan käyttää syvää ja voimakkaasti virtaavaa jokea kahlatessa.

Kuva: Matti Rekola

Silmävammaista Huttus-Pekkaa talutetaan joen ylitse Haukkamaan Juovatuksella. Kuva: Reijo Jokinen

Trangia vastaan Coleman

Sinolin raju hinnankorotus, noin 20 % vuoden -90 alussa, pisti miettimään sen polttamisen mielekkyyttä. Myös Trangian hitaus talvipakkasilla sekä polttoaineena tarvittavan spriin vaikea saatavuus muualla maailmassa vaikuttivat "keittiöremontin" tarpeellisuuteen. Erään kaverin hyvien kokemuksien perusteella sekä lainakeittimeen perehtymisen jälkeen hankin Coleman Peak 1 bensiinikeittimen.

Alkusähläyksien jälkeen keitin on tullut tutuksi ja monet nopeat sekä vaivattomat keittelyt ovat vakuuttaneet että hankinta oli onnistunut ja keitin on tarkoituksiini sopiva. Onko se sitten parempi kuin Trangia? Vaikea sanoa, sillä mikä on paremmuuden painavin kriteeri? Trangialla on monia lyömättömiä etuja. Se on loppuun asti ajateltu kokonaisuus, toimintavarma ja turvallinen. Sitä osaa käyttää kuka tahansa ja täytyy olla melkoinen koheltaja jos Trangialla aiheuttaa vahinkoa.

Colemanin edut ja haitat

Seuraavat seikat puolsivat Colemanin hankintaa:

1. Tehokas ja nopea bensiinikeitin. Suutinta vaihtamalla voidaan polttaa myös petroolia.
2. Pieni polttoaineen kulutus. Keittimen esite ilmoitti 0,2 litraa tunnissa. Tätä en ole vielä testannut.
3. Helppo polttoaineen saanti. Lyijytöntä bensiiniä saa lähes kaikkialta maailmasta, ei tarvitse kuljettaa mukana matkustettaessa (lentokoneessa pienienkin polttoainemäärien kuljettaminen on ankarasti kielletty!).
4. Polttoaine on halpaa! Lyijytön bensiini maksaa noin 3;50/litra, puhdistettu bensiini (Esso Exon) 10 litran kanisterissa 8;60/litra. Apteekista saatava puhdistettu bensiini maksaakin jo 40;–/litra.
5. Kiinteä polttoainesäiliö, jolloin ei tarvita lisäpulloja lyhyillä retkillä. Säiliön tilavuus 0,3 dl.
6. Liekin säädettävyys. Minimiteholla keitintä voi käyttää teltan lämmittämiseksi useiksi tunneiksi.
7. Vaivaton käyttää. Suuttimessa automaatinen puhdistusneula.

Negatiivisina seikkoina on tullut esille:

1. Säiliön täyttäminen hankalaa. Ylivuotamisen mahdollisuus, jolloin ulkopuolelle valuneen bensiinin on annettava haihtua ennen sytyttämistä.
2. Huollon tarve. Suutin on pidettävä puhtaana ja pumpun mäntä öljyttävä että keitin toimisi luotettavasti.
3. Bensiinin tulenarkuus ja puhdistetun bensiinin voimakas haihtuminen. Polttoaineen kuljettamiseen tarvitaan erikoispulloja.
4. Keittimen korkeus. Pieni töytäisy saattaa pudottaa kattilan vaikka keitin ei kaatuisikaan.

Vertailutesti

Ensimmäisen kahvipannullisen jälkeen laskeskelin, että Colemanilla keittäminen tuli karkeasti arvioiden kahdeksan kertaa halvemmaksi kuin Trangialla. Halusin selvittää tämän tarkemmin joten tein perusteellisen vertailutestin Colemanin ja Trangian kesken.

Vertailu tapahtui seuraavia periaatteita noudattaen:

1. Molemmilla keittimillä lähtökohta sama, kattilat ja vesimäärät samat, ulkoiset olosuhteet samat (autotalli +12°C, vesi +6°C).
2. Keittimiä sekä polttoaineita ei millään tavalla "trimmattu" ennen koetta. Keittimet ja polttoaineet olivat kylmiä, pitkään +10°C lämpötilassa olleita ja bensiinikeitin oli paineeton. Sytyttämisen jälkeen keittämistä ei millään tavalla nopeutettu.
3. Ensimmäisen kattilallisen kiehauttamiseen kuului keittimen virittäminen (paineen pumppaus ja polttimen täyttö), sytyttäminen ja kattilan asetus. Vesi katsottiin kiehuvaksi silloin, kun se poreili pinnaltaan reilusti. Mitattiin aika sekä polttoaineen kulutus.
4. Toinen vesikattila nostettiin välittömästi keittimelle ja katsottiin kulunut aika sekä polttoaineen kulutus.
5. Keittimet polttoaineineen punnittiin ennen sytytystä sekä kattilallisten jälkeen digitaalivaa'alla (näyttötarkkuus 1 gramma).

Trangian kattiloita oli käytettävä, koska siihen ei muut kattilat sovi. Vertailussa käytettiin pikku-Trangiaa jonka kattilaan sopii 0,75 litraa vettä. Kattilan päällä ei käytetty kantta, koska haluttiin seurata kiehumista. Veden kiehuminen jouduttiin arvioimaan näköaisteilla ja siinäkin pyrittiin mahdollisimman samankaltaiseen tilanteeseen.

Kaikissa testeissä mitä muissa lehdissä on näkynyt, ei ole mainittu niitä seikkoja, mitkä kuuluvat vesilitran keittoaikaan. "Suurtehokeittimestä", joka kiehauttaa vesilitran parissa minuutissa, ei ole mitään iloa jos sen virittämiseen, esilämmitykseen, paineen pumppaamiseen yms. menee kymmenen minuuttia. Tai jos se ilo onkin keittimen kanssa näpräämisessä. Tässä vertailutestissä katsottiin myös esivalmistelut keittoaikaan kuuluvaksi.

Toisen kattilallisen kiehauttamisella haluttiin nähdä keittimien teho silloin, kun polttoaine on lämmennyt. Trangiassa tämän vaikutus on huomattava. Testissä ei haluttu tehdä mitään ylimääräisiä tehostuksia, vaan annettiin keittimien toimia omilla ehdoillaan. Talvipolttimella tai lämpökynttilällä voidaan Trangian poltinta lämmittää altapäin, tai tenua voidaan roiskutella polttimen yläosan kouruun tai sitten lietsoa liekkiä puhaltamalla. Bensiinikeitintä voidaan tehostaa pumppaamalla lisää painetta. Vertailutestin tulokset taulukossa.

Tulosten tarkastelua

Vertailun tuloksien perusteella voidaan tehdä monenlaisia tarkasteluja, mm. keittimien edullisuudesta ja tarvittavan polttoaineen painosta. Tarkastelu on puhtaasti teoreettista, numeroilla leikkimistä, todellisissa tunturiolosuhteissa teoriat pyörii tunturituulien mukana.

Kahden kattilallisen keittäminen oli Colemanilla noin kolme kertaa nopeampaa ja polttoainetta kului noin 37 % vähemmän. Erikoista oli havaita Tangian tehon paraneminen toisen kattilallisen aikana polttoaineen lämmettyä. Ensimmäiseen kiehauttamiseen kului aikaa 12.50 min, mutta toiseen enää 6 min. Colemanilla ensimmäisen ja toisen kiehauttamisen aika oli testissä sama, mutta on huomattava, että ensimmäiseen aikaan sisältyi paineen pumppaaminen ja toisella kattilallisella painetta oli jatkuvasti vähemmän.

Otetaanpa esimerkiksi 7 vrk:n kesävaellus, jolloin joka päivä kiehautetaan kattilalliset vettä seuraavasti:

- aamulla 2 kattilallista
- päivällä 1 kattilallinen
- iltapäivällä 2 kattilallista
- illalla 1 kattilallinen

Tästä saamme 14 kertaa tuplakeittämistä ja 14 kertaa yksinkertaista keittämistä. Vertailutestin tuloksien perusteella Trangian kulutus olisi viikon vaelluksella 798 grammaa (1,09 litraa) ja Colemanin 504 grammaa (0,75 litraa). Todellisuudessa Trangian kulutus tulee olemaan paljon enemmän, sillä polttimeen jäänyt ylimääräinen tenu poltetaan yleensä loppuun. Jos polttoaineiden litrahinnat ovat 16:50 Sinolilla ja 3:50 lyijyttömällä bensiinillä, niin viikon keittelyt maksaa Trangialla 17:98 markkaa ja Colemanilla 2:62 markkaa. Coleman tulee siis seitsemän kertaa halvemmaksi.

Tyytyväinen keittelijä?

Kyllä? Nyt keittimen käyttämisessä on sitä jotakin. Colemanin sytyttämisessä on ajatus mukana, sitä tarkkailee "retkikaveria", jotta oppii tuntemaan sen metkut. Talvivaellusten keittelyä sekä teltan lämmittämistä voi nyt ajatella uudella tavalla. Aion suunnitella keitinlaatikon, johon kuljetuksen aikana on pakattuna keitin, lisäpolttoaineet ja muut tarvikkeet, ehkä kattilatkin. Keittämisen aikana laatikko toimisi tuulisuojana ulkona ja liekkisuojana teltassa. Kesävaellukselle riittää tuulisuojaksi levitettävä vaippa, jonka sisälle keitin pakataan kuljetuksen ajaksi.

Aion käyttää Colemania jatkuvasti vaelluksilla sekä päiväretkillä, niin kesällä kuin talvella. Silti joskus saattaa tulla eteen tilanne, jolloin Trangia on sopivampi ottaa mukaan. Jos polttoaineiden hinnoissa ei järisyttäviä muutoksia tapahdu, niin neljässä vuodessa saan Colemanin hinnan takaisin. Nopeamminkin, jos kehtais pyytää alennuskupongin kera "tankin täyteen".

Matti Rekola

Coleman bensiinikeitin, Sigg-alumiinipullo ja Trangia 27 myrskykeitin. **Kuva: Matti Rekola**

Testin tulokset

	Trangia		Coleman	
	aika min	kulutus grammaa	aika min	kulutus grammaa
ottaa keittimen sytytys	0	0	0	0
1. kattilan aset. vesi kiehuu	12.50	20 (=0,27 dl)	3.15	13 (=0,19 dl)
2. kattilan aset. vesi kiehuu	18.50	37 (=0,5 dl)	6.30	23 (=0,34 dl)

Polttoaineiden painot: 1 dl Sinolia painoi 73 grammaa.
1 dl lyijytöntä bensiiniä painoi 67 grammaa.

Keitinlaatikko

Talven vaelluksilla ovat monet kokeilleet erilaisia levyjä ja tilapäisiä laatikoita keittimen alla. Huolella valmistettu erityinen keitinlaatikko muuttaa koko talvitelttailun luonteen. Keittäminen ja teltassa oleskelu tulee helpommaksi sekä miellyttävämmäksi ja ennenkaikkea turvallisemmaksi. Hyvin suunniteltu keitinlaatikko on osa kokonaisuutta joka toimii!

Matti Isotalo on valmistanut keitinlaatikon joka sopii esimerkiksi toimivasta kokonaisuudesta. Laatikko on hitsattu alumiinipellistä ja sen koko on 35×25×15 cm. Sen toiseen päähän on kiinnitetty Optimus 111 petroolikeittimen säiliö, säiliön suojus sekä poltin. Laatikon koko on määräytynyt ulkoisesti ahkion leveyden mukaan ja sisäisesti kattilan ym. tarvikkeiden mukaan. Laatikon toisessa päässä on tila kattiloille ja varapolttoainepullo, sytytysnestepullo sekä muut keittiötarvikkeet sopivat myös laatikkoon ja ovat näin aina käsillä. Polttimen päällä on koko laatikon poikki kaksi terästankoa keitinorsina ja liekinsäätöruuvia on jatkettu pitemmäksi, jolloin säätö voidaan tehdä laatikon ulkopuolelta. Tarttumisen helpottamiseksi sekä eristeeksi on laatikon ulkopuolisiin sivuihin ja pohjaan kiinnitetty vanerilistoja.

Päivätauoilla tällainen keitinlaatikko on kätevä. Sen voi nostaa ahkiosta suoraan hangelle ja kaikki keittämisessä tarvittavat välineet ovat käden ulottuvilla. Voipa sen pitää ahkiossakin keittämisen aikana. Laatikon kansilevyä käytetään tuulisuojana tai ruokailualustana, tilanteen mukaan. Pyramiditeltassa laatikko toimii teltan keskisalon välttämättömänä alustana hankea vasten. Laatikko suojaa makuupussien ja vaatteiden joutumista liekille alttiiksi ja estää ylivuotaneen polttonesteen tai ylikiehuneen keiton valumisen teltan lattialle.

Keitinlaatikosta ja talvitelttailusta kertoo Matti Isotalo seuraavasti:

"Rikkaan vaelluuspäivän iltana teltta pystytetään suoraan hangelle suksilla poljetulle alalle, 20 min. kovettumisen jälkeen. Kuivausteline (esim. jääkaapin hylly) asetetaan paikalleen, keitinlaatikko viedään sisälle ja tarvittaessa keskisalko asetetaan laatikon toiseen päätyyn. Samaa valopetroolia käyttävä myrskylyhty asetetaan paikalleen. Keitintä voi puoliliekillä käyttää ongelmitta tuntikausia. Säiliön 2/3-osan täyttömäärä riittäisi koko yöksikin. Kuivattavat vaatteet kiinnitetään hakaneuloilla telineeseen. Alusvaatteet, sukat ja lapaset kuivuvat verrattain nopeasti. Välipaita ja päällysvaatteet tarvitsevat runsaammin aikaa. Esim. pyramiditeltassa lämpötila on rinnan korkeudella +18°c ja teltan huipussa +40°C ulkolämpötilasta riippumatta. Sisä- ja ulkoteltassa on oltava ilmanvaihtoaukko tai -putki. Jonakin päivänä todennäköisesti kaatuva keitto voidaan lusikoida suoraan keitinlaatikosta jos se on pidetty joltisenkin puhtaana.

Makuupussin mukaan makeasti nukutun yön jälkeen keitin sytytetään yhdellä kädellä. Parin minuutin lämpiämisen jälkeen voidaan kuivat vaatteet pukea vilunväreitä tuntematta. Keitinlaatikko muuttaa talvitelttailun ja siihen liittyvät käsitykset, vapauttaa alkajan peloistaan ja antaa jo tottuneelle entistä laajemman toiminta-alueen. Turvavarusteena se voi olla henkivakuutus!"

Osaatko luopua?

Hyvä tunturisisko ja -veli!

Esitän Sinulle omantunnonkysymyksen, tuon ylläolevan: Kun muinoisen ainekirjoituskukkasen mukaan "ajan hammas iskee kuluttavat kyntensä" meistä jokaiseen, joutuu hyväkuntoisinkin ja menestyksellä kairaa kiertänyt ennemmin tai myöhemmin tämän kysymyksen eteen – ja parempi ennemmin kuin myöhemmin! Jo melko nuori voi menettää terveytensä, ja jokainen meistä kadottaa ajan oloon nuoruutensa. Eläkkeelle jäävää yritetään kouluttaa kestämään tuo suuri elämänmuutos, mutta vaeltaja saa yrittää selviytyä ongelmastaan yksin. Ja se ongelma on se, että sielu vaatii retkelle, mutta ruumis, keho, kroppa, sanotaan sitä nyt miksi tahansa, ei sitä enää salli.

"Ajan hammas" voi olla mikä tahansa, sairaudesta ja tapaturmasta alkaen, mutta varmimmin ikä. Äkkiä huomaa, ettei vain 20 kg painava rinkka enää nouse kunnolla selkään. Nosto tuntuu ilkeästi polvissa. Tuon totesin kolmisen vuotta sitten itsestäni. Todettuani rinkan kannon mahdottomaksi keksin oivan kiertotien. Olin jo kerran kokeillut pyörillä varustettua rinkkaa, muistaakseni kesällä 1970. Tekniikka oli mennyt eteenpäin, ja niin ostin itselleni 70-vuotispäivälahjaksi suurilla pyörillä varustetun ISON ostoskärryn, jossa oli vedenpitävä samaa kokoluokkaa oleva pussi. Ristin sen Hyrynsysyksi. Sain tuon nimen Suomen Kuvalehden joskus 1930-luvun alussa järjestämästä sanakilpailusta, jossa haettiin suomalaista vastinetta sanalle automobiili. Vastuksia tuli yli 40, yksi niistä juuri hyrynsysy. Autolle se ei oikein sovi nimeksi, mutta minun kuljetusjärjestelmälleni sitävastoin erinomaisesti.

Runsaat 3 km Susi-Talakselle meni hyvin, kun ensin oli soudettu tavarat Talasjärven etelärantaan. Sen kun kangasmaata kaputteli. Mutta entäs sitten syksyn 1987 Lapinmatkan seuraava vaihe?

Kavtsi täytti 15 vuotta, ja juhlakahvit tarjottiin niin ja niin paljon pohjoista pituutta ja itäistä leveyttä. Jotkut löysivät itsensä Barentsinmereltä, jotkut Murmanskista, minä sentään ylpeänä suurin piirtein oikealta kohdalta Muotkatunturien karttalehdeltä, Palojärven länsipään suolta. Kun Kyöstin suosiollisella avustuksella oli selvitty ensin Angelin tien automatkasta ja sitten kumiveneellä Vaskon yli, oli edessä 13 km:n maataival. Varovaisena naisena olin jo talvella ottanut selkoa maastosta ja kuullut, että Palojärvelle menee traktoritie, jota myöten poromiehet ajoivat kesällä maastomoottoripyörillään. Mutta – tiedonantajani oli antanut täysin väärän tiedon: se olikin kinttupolku, jolla muutaman kymmenen metrin välein oli lyhyt selvä polku, muuten suota ja kivikkoa. Hyrynsysyn tavarat painoivat 20 kg, sen päälle oli mustekaloilla kiinnitetty teltta, makuupussi ja -alusta, siis yhteensä 25 kg.

Niin muodostui taivalluksesta todellinen etanan polku. Hyrynsysy kannettiin ensin suon tai kivikon yli ja vietiin selvän polun verran eteenpäin, sitten haettiin lisukkeet ja kannettiin ne hyvän matkaa hyrynsysyn ohi seuraavan esteen luo. Totesin että vaellus vei aivan liian paljon aikaa ja toiset hermostuisivat. Ystävät nostivat äläkän, kun sanoin kulkevani yksin ja totesin, että he selviytyisivät siinä ajassa kahdesti koko matkasta, sillä tavaraa kyllä riitti itsekullekin. Harhaan menon mahdollisuutta ei ollut. Olen sitäpaitsi aikoinani rikkonut paljon tunturisuden ensimmäistä käskyä vastaan, mutta olosuhteiden pakosta tämä kerta jäi viimeiseksi. Aikaa kului niin paljon, että päätin yöpyä, vaikka tiesin olevani melko lähellä päämäärää. En ole koskaan vielä vetänyt itseäni täysin piippuun. Niinpä nukuin vanhurskaan tyyntä unta jo klo 20. Seuraavana aamuna minut noudettiin veneellä länsirannalle – kompassisuuntaa tuli vene, sillä sakea sumu ulottui veden pintaan, olihan kyseessä syyskuun puoliväli. Venekyyti säästi 3 km:n suotaivallukselta.

Ne muutamat lekottelupäivät ja itse kahvitilaisuus olivat mukavia, vaikka sää ei suosinutkaan. Koko ajan painoi mieltäni kuitenkin ONGELMA: paluu! Ystävät menettäisivät viimeisetkin hermorippeensä odottaessaan etanaa. Kunnes – mieleen välähti vuosien takaa peräisin oleva kaunis maisemakuva Otsamobaarista Inarinjärvelle, vesitaso, sen laituri ja lentäjä Erkki Jaakkola. Ystävälliset ovtsilaiset tilasivat koneen määräajaksi Palojärvelle, ja tarkalleen sovittuun aikaan lähestyi sadepilvien keskeltä pieni hyttynen idästä päin. Kuormaksi tuli meitä kaksi kamppeinemme. Tytöt koneeseen, pieni Cessna nousi, ja voi surkeus: ilmasta tuo tuskien 13 km oli kuin hyttysen aivastus!

Monilla Lapin retkilläni on elämästä tullut suuri seikkailu, kun löysin itseni milloin mistäkin, sillä enhän suinkaan ensimmäistä kertaa suunnistanut. Mutta jotenkin oli piste i:n päälle tuo toistaiseksi elämäni ainoa lento pienkoneella. Se oli todellinen lievitys kaiholle, jonka aiheutti toteamus, että telttaretket ja vaellukset olisivat tästä lähtien taakse jäänyt vaihe kaikkine mutkineen, joita oli ajatellut vielä tehdä. Jäi vaellus Tulppiosta Kiilopäälle, Nellimistä Nuorgamiin, nelostieltä Kumputunturin kautta Susikyröön... Ihmisen on kuitenkin oltava realisti eikä auta sureksia sellaista, jolle ei voi mitään. Sensijaan on nähtävä se "ruusuinen pilvenreuna" siinä, mikä on vielä mahdollista: "päivänkakkararetket", päivän parin matkat kevyin kantamuksin. On sittenkin helpompaa luovuttaa ajoissa kuin todeta mahdollisesti kymmenien kilometrien päässä lähimmistä auttajista, että tie on lopussa. – Helikopterikuljetus on tosin vielä kokematta!

Maire Kalanti

Tehoa Trangiasta!!

Ruotsalainen UTE Magasinet on erittäin monipuolinen ja korkeatasoinen ulkoilijan lehti. Kahdeksan kerta vuodessa ilmestyvässä lehdessä on mm. retkeilyvaruste-esittelyjä sekä -vertailuja. Trangian omistajia kiinnostava artikkeli oli UTE Magasinet lehdessä vuonna 1986. Heikki Halonen on vapaasti suomentaen tehnyt siitä seuraavan koosteen.

Neljä keinoa parantaa Trangiaa

Trangialla on pari haittapuolta: Nokeaminen ja lyhyehkö polttoaika. Niihin seuraavassa muutama neuvo.

1. Käytä kahta poltinta, jolloin ei tarvitse täyttää sitä kuumana, tenun loppuessa kesken keittämisen. Turvaohjeet kieltävät polttoaineen kaatamisen kuumaan polttimeen.

2. Lisää tenuun enintään 10 % vettä. Tämä vähentää nokeamisen lähes olemattomaksi, mutta vastapainoksi vähentää tehoa. Kesäaikana 10 %:n veden lisäys pidentää keittoaikaa noin 4—5 min. Vastaavasti 25 %:n lisäyksellä vesi ei kiehunut vielä 43 minuutissa.

3. Lisää tenuun 10–25 % metanolia. 25 % lisäys lopettaa nokeamisen kokoaan. Metanolin lisäys ei aiheuta tehon vähenemistä, mutta se on tenua kalliimpaa.

4. Sivele kattilan pohjan ja laidoille ohuesti suopaa (mäntysuopaa?). Se ei toki estä nokeentumista, mutta noki on tällöin helppo pyyhkäistä pois ja virauttamalla kattila on jälleen täysin puhdas. (Kävisiköhän nestemäinen mäntysaippua?, kääntäjän huomautus.)

Vauhdita Trangia'asi

1. Pidä kantta päällä keittäessäsi, varsinkin talvella se on tärkeätä. Tehonlisäys on noin 30 %.

Keitinlaatikko jonka sisällä Optimus 111 petroolikeittimen tärkeimmät osat. Vieressä kansi jota voidaan käyttää tuulisuojana tai pöytänä. **Kuva: Matti Isotalo**

2. Käytä suurinta kattilaa, jolloin ilmaväli kattilan ja ylemmän tuulisuojan välillä on pienin mahdollinen. Tehonlisäys on noin 25 %.

3. Säädä "vetoa" kääntämällä alemman tuulisuojan reikiä joko tuuleen tai siitä pois. Trangia tarvitsee kohtuullisesti tuulta toimiakseen hyvin. Liian voimakas tuuli aiheuttaa palamisen liiallisen kiihtymisen ja polttoaineen hyvin nopean loppumisen. Siis kohtuus tässäkin parasta. Tehonlisäys sopivalla "vedolla" noin 15 %.

4. Vanha käytetty (puhdas) poltin toimii tehokkaammin kuin uusi kaupankiiltoinen. Kokeessa saatiin uuden ja vanhan polttimen keittoaikojen eroksi 1 min. 45 sek, vanhan eduksi. Koe uusittiin kun ei uskottu tuloksia, mutta ero pysyi samana. Tehoero noin 15 %.

5. Älä käytä suurempaa keitintä kuin tarvitset, sillä pieni Trangia on suhteellisesti tehokkaampi kuin isompi veljensä. Samanaikaisessa kokeessa pikkukeitin kiehautti veden 2 min 45 sek nopeammin kuin iso keitin. Tehoero noin 28 %. (Pikkukeitin on arempi tuulelle kuin iso, kääntäjän huomautus.)

Muita havaintoja aiheesta

1. Trangiaan on saatavissa teflonpinnoitettuja astioita, joihin ei tartu sen paremmin noki kuin ruokakaan. Näiden puhdistamiseen ei saa käyttää puutikkua kovempaa esinettä.

2. Lisävarusteena on saatavissa keittimeen sopiva nestekaasupoltin, joka ratkaisee ihanteellisella tavalla polttimen säädettävyyden. Markkinoille on tullut uusi poltinmalli, jossa on esilämmityskierukka.

3. Niin ikään lisälaitteena on saatavilla ainakin Ruotsissa petroolipoltin painesäiliöineen ja letkuineen (Trangia Arctic). Tällä saavutetaan maksimaalinen teho keittimessä. Tehoa riittää myös talvikäyttöön kun joudutaan sulattelemaan vesi lumesta. Kallis, noin 800 SEK.

Polttoaineista

1. Tenu: vähäenergisin, mutta kevyttä kuljettaa jos tyydytään muovipulloihin. Alumiininen säilytyspullo lisää tuntuvasti painoa, mutta lisää turvallisuutta. Sprii on kovalla pakkasella melko tehotonta. Ns. talvipolttimella, jossa on lisälaite polttimen esilämmittämiseksi, voidaan asiaa hieman helpottaa. Joihinkin painekeittimiin on saatavissa spriisuutin, jolloin tenusta saadaan parhaiten kaikki teho irti.

2. nestekaasu: Kohtalaisen tehokas, nokeamaton ja helposti säädettävä liekki. Painepullo muodostaa noin 1/3:n polttoaineen painosta. Tyhjä pullo on ongelmajätettä! Butan on kesäpolttoaine, jo nollakelillä on vaikeuksia saada sitä pullosta. Butan/propan-seos, jota on kaupan toimii vielä –10°C:ssa. Propan kaasu kestää –40C:ssa, mutta onko sitä kaupan?

3. Petroli: Energiapitoinen, tehokas polttoaine. Soveltuu käytettäväksi vain painekeittimissä. Lyhyelle vaellukselle riittää.keittimen oma polttoainesäiliöllinen, jolloin vältytään lisäsäiliön kuljettamiselta. Haittana on käynnistyksessä tarvittava tenu tai sytytyspala polttimen esilämmittämiseksi.

4. Bensiini: Kuten petrooli, mutta soveltuu vain bensiinisuuttimella varustettuihin painekeittimiin.

Mistä aiheesta harrastusnäyte?

Ylläolevan kysymyksen kuulee tuontuosta TL:n eri asioiden yhteyksissä. Johtajasusiksi aikovat kaipailevat vihjeitä ja tukea. Onkohan aiheeni sopiva? Joko ihan "kaikesta" on tehty harrastusnäyte?
Susivaliokunnan sihteeri Sirkka Seliste on koonnut luettelon v. 1973–1989 tehdyistä harrastusnäytteistä, joista tässä aiheluetteloa.

- retken suunnittelun anatomia
- terveydentilan huomioiminen eräretkellä
- saamenkielisten maastonimityksen hyväksikäyttö vaelluksella
- mitä lantalainen kokee Lapissa?
- kuivatut ruoka-aineet retkiruuan lisänä
- poroaidat ja niiden käyttö
- porotalous Lapin tärkein elinkeino
- Alli, Lapin lentävä vaeltaja
- eräretkeilijä ja karhu
- Lapin koirat
- tutkielma sopuleista
- Lapinraanun historia kutominen ja käyttö
- kuksan valmistaminen
- rinkkapulkan valmistaminen ja käyttö
- vaellusahkion ja valjaiden tekeminen
- tunneliteltta, hiihtovaelluksen majoite
- kanoottiretken turvallisuus
- tunturivaeltajan ensiapu
- vesistön ylitystapoja
- eksyminen erämaassa
- Lemmenjoen kultahistoria
- diasarja Saariselältä Morgen Wiibukselle
- kirja, kämppätietoa susille
- susi- ja johtajasusijärjestelmän arvostus jäsenistön kesk.
- RAT-retkitiedosto
- saamelaiset ja saamenkieli
- seidat ja seidan palvonta
- Erätoveri, laavukankaan käyttömahdollisuudet
- vaatetustekstiilien fysiologista taustaa
- Norjan Jotunheimilla pidetty jäätikkökurssi
- laavurankinen
- kartaston kehitys Lapin retkialueilla
- Jokusjärven ja Haltin kämppien mittapiirustukset
- kuvakokoelma Lapin kasvillisuudesta
- kukkivat kasvit Haltin alueella
- kokoelma retkilauluista
- selvitys joiuista
- noitarumpu
- retkeily ja valokuvaus
- lumiluolan rakentaminen ja siinä yöpyminen
- turvekammi
- eräretkeily opintokerhoaiheena tunturikerhoissa
- retkimuistiinpanoja ja retkien seurantaa helpottavia lehtiöitä tunturikerhojen käyttöön.

Toivottavasti edellä oleva luettelo herättää "omia" vielä käyttämättömiä aiheita, sillä niitä on. Jos haluaa vielä varmuutta tai lähdetietoja, susivaliokunnan jäsenet auttavat pyydettäessä.

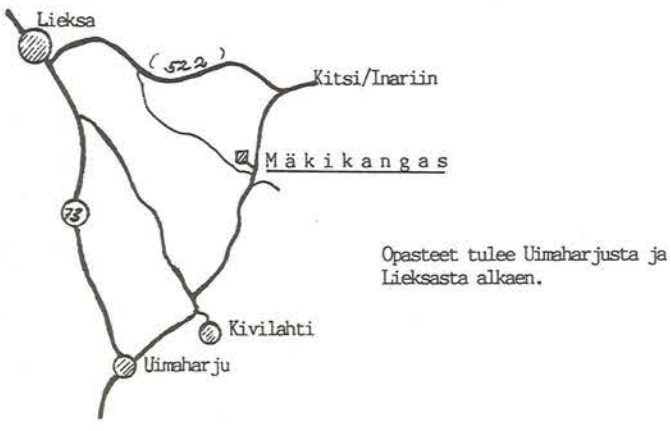
Susivaliokunnan sihteeri on Sirkka Seliste Suursuonlaita 2 B 83 00630 Helsinki p. 90–744 580.
AP.

Tunturiladun Kesäpäivät Lieksassa 18.–19.8.1990

Tunturiladun kesäpäivät pidetään Lieksassa, Pielisen Ladun Mäkikankaan kämpällä 18.–19.8.90
Lauantaina:
- avajaiset klo 13.00
- luontopolku ym eräaiheista ohjelmaa
- saunominen ja illanvietto

Sunnuntaina:
- Suomun kierto klo 8.00 jonka jälkeen mahdollisuus saunomiseen.

Telttamajoitus omissa teltoissa.
Mahdollisuus ruokailuun, pääkokkina Jorkku.
Erämaamaksu 40.- johon sisältyy tulokahvi, saunomiset ja Suomunkierron kahvi.
Paikalle voi saapua jo perjantaina klo 16 jälkeen.
Ennakkoilmoittautumiset 12.8.90 mennessä: Keijo Leppänen p.k. 973–79898 ja Niilo Siponen p.k. 976–72028.
Kesäpäivien järjestäjänä toimii Kumpe.
Tervetuloa Susirajalle Lieksaan.

Opasteet tulee Uimaharjusta ja Lieksasta alkaen.

Jäsenmaksuasiaa

Pankkilakon jälkiseuraukset kiusaavat edelleen ihmisiä. Pankkiasiakas on maksanut esim. jäsenmaksunsa ajallaan ennen lakkoa tai sitten heti lakon päätyttyä asianmukaisella TL:n maksukuitilla ja kuitenkin tipahtaa postiluukusta karhulasku. Se sitten vasta kismittää. Tästä ei pidä pillastua. Sangen hyödyllinen atk ei ymmärtänyt pankkilakosta yhtään mitään.

Tuntuu, että monessa pankissa on vielä purkamatta lakon jälkeistä maksusumaa.

Maksunsa maksaneen, mutta karhulaskun saaneen jäsenen kannattaa kaivaa maksulappu esille ja lähettää valiokopio allekirjoittaneelle tarkistusta varten. Monet ovat näin tehneetkin. Vaikka olenkin sitä mieltä, ettei tällaisistä saisi koitua kuluja asianomaiselle itselleen. Pankin koneellisesti leimaamasta maksukuitista selviää kaikki maksunsaajan kannalta tarpeellinen tieto maksuajankohdasta alkaen. Taas ne henkilöt jotka käyttävät pankin kuititonta maksupalvelua, näkevät tarvittavat tiedot maksamistaan laskuista tiliotteesta.

Jos kuitenkin Tunturilatu lehti lakkaa tulemasta, on se varma merkki siitä, että kaikki asiat eivät ole kunnossa. Silloin viimeistään yhteys jäsensihteeriin, niin jäsenyys ei pääse katkeamaan. Jos jäsenyys katkeaa, niin silloin esim. susimerkin ja kämppäavaimen saanti siirtyy kaksi vuotta eteenpäin, ellei asiaa hoideta kuntoon. Normaalin toiminnankin aikana näitä tapauksia, joissa maksajan pankista ei maksu välity meidän tiedostoomme esiintyy 1–2 tapausta vuodessa.

Muistin virkistämiseksi jäsenmaksumme 1990 ovat: 1-perheenjäsen 70 mk 2-perhejäsen 20 mk ja alle 16 v 5 mk. Ainaisjäseneksi pääsee maksamalla 600 mk.

Anja Pajunen

Jäsenarvonta

Jäsenarvonnan on voittanut Arvo Lemmetyinen Helsingistä. Onnea voittajalle!

Tiedotus

Eräretkeilyn perustiedot-kansio pyritään saamaan valmiiksi tulevan syksyn aikana.

Susianomukset tulee lähettää 22.9.1990 mennessä osoitteella Tunturilatu, susivaliokunta. Suomen Ladun toimisto. Fabianinkatu 7, 00130 Helsinki.

Stuorra-Ykä kiittää

Lämmin kiitos kaikille tunturilatulaisille, jotka muistivat merkkipäivääni lahjoin, kukin, adressein, sähkein, kortein, soitoin ja lämpimin kädenpuristuksin vaikka vietinkin päivää tunturien kiehtovissa tunnelmissa.

Kiitos!

Aineisto seuraavaan Tunturilatu-lehteen tulee olla perillä 23.8.90 os. Uolevi Mättö, Erkylänkatu 21 as 4 05820 Hyvinkää.

Toimintamuistio

Kaivon tekotalkoot Susikyrössä 9–16.6. ja samalla polttopuiden kaatotalkoot.
Susi-Talaksen kämpän korjaustalkoot 21–28.7. Talkoiden yhteyshenkilö on Pekka Huttunen p. 958–21247.
Tsietsalaisten retki Jotunheimille 4–18.8. Yhteyshenkilö Pentti Vainio p.k. 977–16283.
Tunturiladun kesäpäivät Lieksassa 18–19.8. Yhteyshenkilöt: Keijo Leppänen p. 973–79898 ja Niilo Siponen p. 976–72028.
Susivaatimukset täyttävät ruskavaellus viikolla 36. Yhteyshenkilö Raili Partanen p. 971–224427.
Njaelljen ja Ovtsin kerhoviikko Susi-Talaksella 1–8.9. Yhteyshenkilöt: Esko Aalto p. 972–13032 ja Sakari Jarva p. 941–251632.
Login ja Kolbman kerhoviikko Susi-Talaksella 8–15.9. Yhteyshenkilö: Erkki Jauhiainen p. 921–819592.
Syyskokous ja susiaiset 20–21.10. Nurmijärven Kiljavalla, Hyvinkään kaupungin Haukilammen toimintakeskuksessa.

Tunturiladun kirjoituskilpailu

Tunturilatu ry. järjestää jäsenten keskuudessa vuoden 1990 alkupuolella kirjoituskilpailun, jonka aiheena on eräretkeily.

Säännöt
1. Kirjoituskilpailussa on kaksi sarjaa: alle 18-vuotiaat ja avoin sarja.
2. Kirjoituskilpailu päättyy 31.7.1990, johon mennessä jätetyt työt arvostellaan.
3. Kukin kirjoitus lähetetään nimimerkillä varustettuna kirjekuoressa, jossa on myös suljetussa kirjekuoressa nimimerkin henkilötiedot (nimi, osoite ja puhelinnumero).
4. Arvostelulautakuntana toimii Tunturiladun johtokunnan nimeämä raati, johon kuuluvat Yrjö Suuniittu (pj), Kullervo Kemppinen, Anneli Räikkälä ja Antero Tarvainen.
5. Voittajat julkaistaan Tunturilatu -lehdessä no 3/1990.
6. Kummassakin sarjassa palkitaan korkeintaan kuusi parasta kirjoitusta.
7. Palkintoina jaetaan arvokkaita luontokirjoja.
8. Tekstien tekijänoikeus säilyy kirjoittajilla siten, että Tunturilatu -lehti saa julkaista kummastakin sarjasta korvauksetta palkitut kirjoitukset yhden kerran.
   Kirjoitukset lähetetään osoitteella: Tunturilatu ry, Fabianinkatu 7, 00130 Helsinki. Kuoreen: Tunturiladun kirjoituskilpailu.

Kokouskutsu

Tunturilatu ry:n syyskokous pidetään 20.10.1990 klo 13.00 alkaen Nurmijärven Kiljavalla, Hyvinkään kaupungin Haukilammen toimintakeskuksessa.

Esillä yhdistyksen sääntöjen syyskokoukselle määräämät asiat.
Tampereella 5.5.1990
Johtokunta

Tunturiladun syyskokous ja susiaiset

Hyvinkään kaupungin Haukilammen toimintakeskuksessa Kiljavalla 20–21.10.1990
Tilaisuus alkaa syyskokouksella lauantaina klo 13.
osallistumismaksu 30 mk.
Täysihoitopaketti (2 ateriaa, aamupala, sisämajoitus tai telttapaikka ja os.maksu) 110 mk
Vuodepaikka (40 kpl) 30 mk
Tiedustelut ja ilmoittautuminen
Markku Salminen 90–2919 916
Anja Pajunen 914–28 901

TERVETULOA
TUNTURILATU RY TUNTURIKERHO KUOKTE

